

Peter Straub

DUCHAŘSKÝ PŘÍBĚH

JAKOU NEJHORŠÍ VĚC JSTE KDY UDĚLALI?

DUCHAŘSKÝ
PŘÍBĚH

Copyright © 1979 by Peter Straub

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Michael Havlen, 2024

Cover © Dark Crayon, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5375-8 (pdf)

Peter Straub

DUCHARSKÝ PŘÍBĚH

JAKOU NEJHORŠÍ VĚC JSTE KDY UDĚLALI?

přeložil Michael Havlen

F0B0S

OBSAH

Prolog	
<i>Cesta na jih</i>	9
Část první	
<i>Po večírku u Jaffreyho</i>	33
I	
<i>Klub gentlemanů Říjnové historky</i>	35
II	
<i>Večírek u Jaffreyho</i>	120
Část druhá	
<i>Pomsta doktora Rabbitfoota</i>	143
I	
<i>Jen další pole, ale co tam zaseli</i>	145
II	
<i>Alma</i>	187
III	
<i>Město</i>	232
Část třetí	
<i>Lou mývalů</i>	309
I	
<i>Eva Galliová a Manitou</i>	311
II	
<i>Město v obležení</i>	384
III	
<i>Poslední z Klubu gentlemanů</i>	419
Epilog	
<i>Můra ve sklenici</i>	493
Poznámka překladatele	505

Pro Valli Shaiouou a Gregoria Kohona

Propast byla pouze jedním z otvorů té černé jámy,
která se rozprostírá všude pod námi.

- *Mramorový faun*, Nathaniel Hawthorne

Duchové jsou věčně hladoví.

- R. D. Jameson

PROLOG

Cesta na jih

1

Jakou nejhorší věc jsi kdy udělal?

To vám neřeknu, ale povím vám, jaká nejhorší věc se mi stala... ta nejstrašnější věc...

2

Jelikož si myslel, že bude mít problémy převést dítě přes hranice, vyrazil na jih, cestou se vyhýbal měštům a využíval anonymity dálnic, které byly jako samostatná země, protože cestování je už z podstaty jako samostatná země. Jednotvárnost ho uklidňovala a zároveň nabíjela, takže první den dokázal řídit dvacet hodin v kuse. Jedli u McDonald's nebo u různých stánků: když dostal hlad, sjel z dálnice na souběžně vedoucí silnici, protože věděl, že nějaké občerstvení nebude víc než dvacet třicet kilometrů daleko. Pak vzbudil dítě a oba se zakousli do hamburgerů nebo hot dogů. Holčička mu vždycky jen řekla, co chce, a dál mlčela. Většinu času spala. První večer si muž vzpomněl na žárovičky osvětlující registrační značky vozu, a přestože se to později ukáže jako zbytečné, odbočil z dálnice na potemnělou venkovskou cestu, žárovky vyšrouboval a vyhodil do pole. Pak nabral z krajnice hrst bláta a pomazal jím značky. Otřel si ruce do kalhot, vrátil se k místu řidiče a otevřel dveře. Holčička spala vsedě s rovnými zády a zavřenými ústy. Vypadala naprosto klidně. Pořád nevěděl, co s ní bude muset udělat.

V Západní Virginii prudce procítl a uvědomil si, že na pár vteřin podlehl mikrospánku. „Zastavíme a trochu si zdřímneme.“ Před Clarksburgem sjel z dálnice a pokračoval po státní silnici, dokud proti obloze nezahlédl otáčivou červenou ceduli s bílým nápisem PIONEER VILLAGE. Víčka udržoval otevřená jen silou vůle. Necítil se dobře: jako by mu každou chvíli měly vyhrknout slzy. Když dorazili na parkoviště nákupního centra, zajel do poslední řady od vchodu a zacouval s autem k drátěnému plotu. Za ním stála hranatá cihlová továrna, kde se vyráběly umělohmotné napodobeniny zvířat. Vyasfaltovaný tovární dvůr byl do půlky zaplněný obřími plastovými kuřaty a kravami. V jejich středu stál mohutný býk. Kuřata byla nedokončená, větší než krávy a matně bílá.

Před ním se prostírala skoro prázdná část parkoviště následovaná hustými řadami aut, za nimiž se tyčila hradba nízkých budov v barvě pískovce, které tvořily nákupní centrum.

„Můžeme se podívat na ty velké slepičky?“ zeptala se dívka.

Zavrtěl hlavou. „Nebudeme vystupovat z auta, budeme spát.“ Zamkl dveře a vytáhl okénka. Za bedlivého, ale klidného dohledu dítěte se sehnul, sáhl pod sedadlo a vytáhl provaz. „Dej sem ruce,“ řekl.

Holčička téměř s úsměvem natáhla drobné ručky sevřené v pěst. Dvakrát jí omotal provaz kolem zápěstí, zavázal uzel a pak jí spoutal i kotníky. Když viděl, kolik lana zbylo, chytil volnou část jednou rukou a druhou si dítě hrubě přitáhl. Pak ovinul provaz kolem ní i sebe, aby byli svázaní dohromady, natáhl se na přední sedadlo a udělal poslední uzel.

Ležela na něm, ruce spoutané uprostřed jeho břicha, hlavu položenou na jeho hrudi. Dýchala klidně a pravidelně, jako by od něj čekala přesně to, co právě udělal. Hodiny na palubní desce ukazovaly půl šesté a začínalo se ochlazovat. Natáhl si nohy a položil hlavu na opěrku. Auta, která projížděla kolem nich, ho ukolébala ke spánku.

A hned se zase probudil. Obličej měl zbrocený potem, v nose lehce nakyslou vůni mastných dětských vlasů. Byla tma. Ve skutečnosti musel spát několik hodin. Nikdo si jich nevšiml – představte si, že by vás našli na parkovišti nákupního centra v Clarksburgu

v Západní Virginii přivázaného ke spící holčičce! Zasténal, otočil se na bok a probudil ji. Stejně jako on procitla okamžitě. Zaklonila hlavu a prohlížela si ho. Její pohled byl upřený, ale ne vyděšený. Chvatně rozvázal uzly a vymotal sebe i ji z provazu. Když se posadil zpříma, zabolel ho krk. „Nechceš jít na záchod?“ zeptal se.

Přikývla. „Kam?“

„Vedle auta.“

„Tady? Na parkovišti?“

„Slyšelas mě.“

Znovu měl pocit, že se téměř pouсмála. Díval se do dívčiny tváříčky orámované černými vlasy. „Dovolíš mi to?“

„Budu tě držet za ruku.“

„Ale nebudeš se dívat?“ Poprvé projevila obavy.

Zavrtěl hlavou.

Sáhla po klice dveří, on však znovu zavrtěl hlavou, chytil ji za zápěstí a pevně sevřel. „Na mojí straně,“ řekl. Odemkl a vystoupil, aniž by přestal svírat dívčino kostnaté zápěstí. Začala se bokem posouvat ke dveřím. Bylo jí sedm nebo osm, měla krátké černé vlasy a na sobě šatičky z jakési tenké růžové látky. Na jinak obnažených nohou měla vybledlé modré plátěnky, nad patami roztržené. Opatrně došlápala na zem jednou nohou, pak se zavrtěla a spustila z auta i druhou.

Odvedl ji k plotu továrny. Dívka zaklonila hlavu a vzhlédla. „Slíbil jsi, že se nebudeš dívat.“

„Neboj, nebudu,“ uklidnil ji.

A chvíli se skutečně nedíval. Zvedl hlavu, ustoupil stranou a nechal ji dřepnout. Pohledem zabloudil ke groteskním plastovým zvířatům za plotem. Pak uslyšel, jak jí na kůži zašustila nějaká tkanina, nejspíš bavlna, a pohlédl dolů. Levou ruku natáhla tak, aby od něj byla co nejdál. Levné růžové šaty měla vyhrnuté nad pas. I ona si prohlížela umělohmotná zvířata. Když dokončila potřebu, odtrhl od ní oči, protože věděl, že by se na něj podívala. Vstala a počkala, až jí řekne, co dál. Odvlekl ji zpátky k vozu.

„Čím se živíš?“ zeptala se.

Překvapeně se zasmál: taková konverzační otázka! „Ničím.“

„Kam jedeme? Vezeš mě někam?“

Otevřel dveře a postavil se stranou, aby mohla nastoupit.

„Někam?“ zopakoval. „Jasně že tě někam vezu.“ Posadil se vedle ní a ona se přesunula na vedlejší sedadlo.

„Kam?“

„To uvidíme, až tam dorazíme.“

Opět řídil celou noc a dívka opět většinu té doby prospala. Občas se probudila, zírala čelním oknem ven (vždycky spala vsedě jako panenka v teniskách a růžových šatech) a pokládala mu podivné otázky.

„Jsi policajt?“ zeptala se ho jednou, a když uviděla ceduli se sjezdem z dálnice, dodala: „Co je to Columbia?“

„Město.“

„Jako New York?“

„Ano.“

„Jako Clarksburg?“

Přikývl.

„To budeme pořád spát v autě?“

„Pořád ne.“

„Můžu pustit rádio?“

Svolil, ona se předklonila a otočila knoflíkem. Autem se rozlehl statický šum a dva nebo tři hlasy mluvící přes sebe. Stiskla jiné tlačítko a z reproduktorů se znovu ozvala syčivá kakofonie.

„Musíš to přeladit,“ řekl. Zakabonila se a se soustředěným výrazem začala pomalu otáčet knoflíkem ladění. Po chvíli narazila na silný signál: Dolly Partonová. „Tohle se mi líbí,“ oznámila mu.

A tak hodiny a hodiny ujížděli na jih za zvuku písní v rytmu country, stanice slábly a měnily se, moderátoři i jejich přízvuky se střídali stejně jako názvy sponzorů v reklamách na pojištění, zubní pasty, mýdla, Pepsi Colu, přípravky na akné, pohřební ústavy, kosmetickou vazelínu, zlevněné hodinky, hliníkové obklady nebo šampony proti lupům: ale hudba zůstávala stejná a texty splývaly v jednu souvislou epopej, v níž si ženy braly kamioňáky, hazardní hráče a další ničemy, ale stály při nich, dokud se nerozvedly, a muži

vysedávali v barech a spřádali plány, jak je znovu svést a vrátit se domů, a když se pak celí žhaví dali dohromady, zase se znechuceně rozešli a strachovali se o děti. Auto občas nechtělo nastartovat, jindy se rozbila televize nebo zavřeli bary a vyhodili vás na ulici úplně bez peněz. Všechno to bylo hrozně banální a plné otřepaných klišé, ale dítě spokojeně sedělo, u Willieho Nelsona podřimovalo a u Loretty Lynnové se probouzelo, a muž jen řídil za doprovodu té nekonečné telenovely ze dna americké společnosti.

Jednou se jí zeptal: „Slyšela jsi někdy jméno Edward Wanderley?“
Neodpověděla, jen na něj klidně pohlédla.

„Tak slyšela?“

„Kdo to je?“

„Byl to můj strejda,“ řekl a dívka se na něj usmála.

„A co Sears James?“

Zavrtěla hlavou, ale pořád se culila.

„A Ricky Hawthorne?“

Znovu zatřásla hlavou. Nemělo smysl pokračovat. Nevěděl, proč se jí na to vůbec ptal. Bylo možné, že ta jména nikdy neslyšela. Samozřejmě že je neslyšela.

Ještě v Jižní Karolině pojal podezření, že ho sleduje dálniční hlídka: policejní auto jelo dvacet metrů za ním, a ať udělal cokoli, udržovalo si stále stejný odstup. Zdálo se mu, že policista mluví do vysílačky, takže okamžitě snížil rychlost o deset kilometrů a změnil pruh, ale hlídkový vůz ho nepředjel. Ucítit hluboké rozechvění v hrudi i břiše: představil si, jak ho policejní auto dohání, zapíná sirénu a nutí ho zajet ke krajnici. A pak začnou otázky. Bylo kolem šesté odpoledne a dálnice se hemžila auty: připadal si bezmocně vláčený hustou dopravou, vydaný na milost a nemilost posádce policejního vozu. Byl v pasti. Musel *uvažovat*. Proud vozidel ho unášel rovinatou krajinou porostlou suchými křovisky směrem k Charlestonu: v dále byla neustále vidět předměstí, ubohé shluky domků s prefabrikovanými garážemi. Nemohl si vzpomenout na číslo dálnice, po níž právě jel. Ve zpětném zrcátku zahlédl za dlouhou řadou aut a policejním vozem starý nákladák, z jehož komínovitého

výfuku vedle motoru vyšel vysoký sloupec černého dýmu. Obával se, že policejní hlídka se zjeví vedle něj a křikne: „Zajedte ke krajinici!“ Uměl si představit, jak dívka vysokým tenkým hláskem zapíští: „Donutil mě, abych s ním šla, a když jde spát, přivazuje si mě k sobě!“ Jižanské slunce útočilo na jeho tvář a vpíjelo se mu do pórů. Policista přešel do vedlejšího pruhu a začal se k němu přibližovat.

– To není tvoje dítě, grázle, čím je to dítě?

Pak by ho zavřeli do cely a začali ho bít. Systematicky by ho tloukli obušky, až by byl samá podlitina...

Nic takového se však nestalo.

3

Krátce po osmé hodině zastavil u krajnice. Byla to úzká venkovská silnice lemovaná sypkou červenou hlínou, na první pohled čerstvě zkyplenou. Už si nebyl jistý, v jakém státě se nachází, jestli v Jižní Karolíně nebo v Georgii: jako by spolu splývaly, přelévaly se jeden do druhého a razily si cestu kupředu jako dálnice. Nevypadalo to dobře. Byl na špatném místě: v téhle nehostinné krajině nemohl nikdo žít, natož přemýšlet.

Po nízkém náspu vedle auta se táhly neznámé popínavé rostliny, zelené a liánovité. Ručička palivoměru už byla půl hodiny v červeném pásmu. Všechno šlo šejdrem, všechno. Podíval se na dívku, kterou unesl. Spala opřená o sedadlo jako panenka, nožky v odrbaných teniskách jí volně visely nad podlahou. Pořád jen spala. Co když je nemocná? Co když umírá?

Zatímco ji pozoroval, procitla. „Zase potřebuju čůrat,“ oznámila mu.

„Je ti dobře? Nejsi nemocná, že ne?“

„Musím na záchod.“

„Fajn,“ zavrčel a chtěl otevřít své dveře.

„Nech mě jít samotnou. Neuteču. Nic neprovedu. Slibuju.“

Podíval se do její vážné tváře a černých očí vsazených do olivové pleti.

„Kam bych tady mohla jít? Vždyť ani nevím, kde jsem.“

„Já taky ne.“

„Tak co?“

Jednou se to stát muselo: nemůže se jí věčně držet jako klíště. „Slibuješ?“ zeptal se, i když věděl, že je to hloupá otázka.

Přikývla. „Tak jo,“ řekl.

„A ty slibuješ, že neodjedeš?“

„Ano.“

Otevřela dveře a vystoupila z auta. Měl co dělat, aby se na ni nedíval, ale byla to zkouška, nedívat se na ni. Zkouška. Nejradši by pevně svíral její ručku v pěsti. Mohla by se vyškrábat po náspu, vzít nohy na ramena, křičet... ale nekřičela. Hrozná věc, které si představoval, ty nejhorší věci, se často nakonec nestaly. Svět sebou trhl a všechno se vrátilo do starých kolejí. Když dívka nastoupila zpátky do auta, zaplavila ho úleva – znovu měl štěstí, žádná černá díra se před ním neotevřela.

Zavřel oči a uviděl před sebou prázdnou dálnici rozdělenou bílými čarami.

„Musím najít motel,“ řekl.

Uvelebila se v sedadle a čekala, až udělá, co se mu zachce. Rádio bylo ztlumené a z rozhlasové stanice v Augustě ve Virginii se linuly příjemně melodické tóny kytary. Vtom mu na mysli vytanul obraz mrtvé dívky s vyplazeným jazykem a vypoulenýma očima. Nekladla mu žádný odpor! V příští chvíli stál – nebo mu to tak alespoň připadalo – na ulici v New Yorku, v jedné z lepších čtvrtí na Manhattanu, kde dobře oblečené dámy venčí drahé psy. Protože jedna taková šla právě po ulici. Byla vysoká, opálená a v krásně vybledlých džínách a drahé halence kráčela přímo k němu, sluneční brýle posunuté až do vlasů. Vedle ní hopkal obrovský ovčácký pes a vrtěl zadkem. Byla už tak blízko, že mezi rozepnutými horními knoflíčky košile zahlédl pihy.

Ach.

Rychle se však vzpamatoval, znovu uslyšel tichou kytarovou hudbu, a než otočil klíčkem v zapalování, pohládl dívku po hlavě. „Musím nám sehnat motel,“ řekl.

Další hodinu jen otupěle pokračoval v jízdě a mechanicky řídil: na potemnělé silnici byl skoro sám.

„Ublížíš mi?“ zeptala se dívka.

„Jak to mám vědět?“

„Myslím, že mi neublížíš. Jsi kamarád.“

Pak už to nebylo, „jako by“ se přenesl na ulici v New Yorku, doopravdy tam stál a sledoval, jak se k němu ta opálená žena se psem blíží. Znovu spatřil pihy náhodně rozesteté pod její klíční kostí – věděl, jak by to chutnalo, kdyby si lízl. Jak se v New Yorku stávalo často, slunce sice neviděl, ale cítil ho... velké, agresivní slunce. Ta žena byla cizí, nedůležitá... neměl by ji znát, ztělesňovala jen určitý typ... kolem projelo taxi, po pravici si uvědomoval železné zábradlí a na protější straně ulice nápisy na oknech francouzské restaurace. Přes podrážky bot cítil vyhřátou dlažbu. Kdesi nahoře nějaký chlap křičel pořád dokola jedno slovo. *Byl* tam, opravdu tam *byl*: emoce se mu asi částečně promítly do tváře, protože žena se psem na něj zvědavě pohlédla, pak se ale zachmuřila a přešla na druhou stranu chodníku.

Mohla by promluvit? Ať už teď prožíval cokoli, mohl by tady někdo slyšitelně vyslovit běžnou lidskou větu? Mohl by člověk hovořit s někým, koho potkal v halucinacích, a ten by mu odpověděl? Otevřel ústa. „Musím...“ chtěl říct *pryč*, ale už byl zase zpátky v autě. Na jazyku měl přilepenou rozmočenou hrudku, pozůstatek dvou bramborových lupínků.

Jakou nejhorší věc jsi kdy udělal?

Podle mapy se zdálo, že jsou jen pár kilometrů od Valdosty. Bezmyšlenkovitě jel dál, na holčičku se neodvažoval podívat, takže nevěděl, jestli je vzhůru, nebo spí, ale přesto na sobě cítil její pohled. Nakonec projel kolem cedule s oznámením, že se nachází patnáct kilometrů od „Nejprátelejšího města na jihu“.

Vypadalo jako každé jižanské město: cestou do centra trocha průmyslu, strojírenské dílny, lisovny, bizarní barabizny z vlnitého plechu pod stožáry osvětlení, dvory plné vybrakovaných nákladáků. O něco dál dřevěné domky, jež by potřebovaly natřít, a na nárožích postávaly partičky černochů, kteří byli ve tmě nerozeznatelní jeden

od druhého. Krajinou se táhly nové silnice, pak zase najednou končily a vládu přebíral plevel. Samotným městem donekonečna projížděli znužení výrostci ve starých autech.

Míjel nízkou, nepatříčně novou stavbu s nápisem MOTEL PALMETTO, znak Nového jihu. Zařadil zpátečku a zacouval k budově.

Dívka s vyčesanými nalakovanými vlasy a křiklavě růžovou rtěnkou se na něj mdle pousmála a přidělila mu pokoj s oddělenými postelemi „pro mě a moji dceru“. Do knihy hostů napsal: Lamar Burgess, Ridge Road 155, Stonington, Connecticut. Když jí zaplatil za noc v hotovosti, podala mu klíč.

V pokojíku byly dvě jednolůžkové postele, hnědý koberec, limetkově zelené stěny, dva obrazy (koťátko s nakloněnou hlavou a indián shlížející z útesu do zarostlé rokle), televize a vchod do koupelny obložené modrými kachličkami. Posadil se na záchod, zatímco dívka se svlékla a vklouzla do postele.

Když vykoukl ven, aby ji zkontroloval, ležela přikrytá obličejem ke zdi. Její oblečení bylo rozházené po podlaze a vedle ní ležel téměř prázdný sáček od brambůrků. Zašel zpět do koupelny, svlékl se a vlezl do sprchy. Což ho osvěžilo. Na chvíli jako by se vrátil do svého starého života, ne jako „Lamar Burgess“, ale Don Wanderley, někdejší obyvatel kalifornského Bolinas a autor dvou románů (z nichž jeden vydělal nějaké peníze). Svého času milenec Almy Mobleyové a bratr zesnulého Davida Wanderleyho. A bylo to tady. Nemohl se od toho odpoutat. Mysl je past – klec, která nad vámi sklapne. Ať už se do své situace dostal jakkoli, byl v ní. Trčel v motelu Palmetto. Vypnul sprchu. Veškeré osvěžení vyprchalo.

Přízračné prostředí pokojíku ozařovala jen slabá lampička nad jeho postelí. Natáhl si džíny a otevřel kufr. Lovecký nůž měl zabalený v košili. Když ji rozvinul, nůž vypadl na postel.

Uchopil ho za masivní kostěnou rukojeť a přešel k dívčině posteli. Spala s otevřenými ústy a na čele se jí leskl pot.

Dlouho vedle ní seděl a v pravé ruce svíral nůž. Byl připravený ho použít.

Tě noci to ale nedokázal. Vzdal to a zatřásl jí ramenem, až se jí konečně zachvěla víčka.

„Kdo jsi?“ zeptal se.

„Chci spát.“

„Kdo jsi?“

„Jdi pryč. Prosím.“

„Kdo jsi? Ptám se, co jsi zač.“

„Ty víš.“

„Že vím?“

„Ano, říkala jsem ti to.“

„Jak se jmenuješ?“

„Angie.“

„A jak dál?“

„Angie Mauleová. Už jsem ti to přece říkala.“

Držel nůž za zády tak, aby ho neviděla.

„Chci spát,“ dodala. „Vzbudil jsi mě.“ Znovu se k němu otočila zády. Užasle sledoval, jak ji přemáhá spánek: šhubaly jí konečky prstů, zavírala se jí víčka, dýchala jinak. Jako by ho chtěla zapudit a silou vůle se přinutila usnout. Angie – Angela? Angela Mauleová. Neznělo to jako jméno, které mu řekla, když ji poprvé naložil do auta. Minosová? Minnorsiová? Nějaké takové jméno, italské – ne Mauleová.

Sevřel nůž oběma rukama, černou kostěnou rukojetí zaklesnutou do holého břicha, lokty dopředu: stačilo by udělat výpad, bodnout a pak vši silou...

Nakonec někdy kolem třetí ráno zamířil ke své posteli.

4

Druhý den ráno před odchodem z motelu studoval mapy a ona na něj promluvila. „Neměl by ses mě ptát na takové věci.“

„Na jaké věci?“ Požádala ho, aby se odvrátil, než si oblékne růžové šatičky, a on najednou dostal nutkání otočit se a pohlédnout na ni. V duchu viděl svůj nůž v dívčinyh rukou (ačkoli byl znovu bezpečně zabalený v košili) a cítil, jak se mu hrot začíná zarývat do kůže. „Už můžu?“

„Jo, jasně.“

S pocitem, že mu strýcův nůž proniká do těla, se pomalu pootočil na židli. Dívka seděla na rozestlané posteli a pozorovala ho. Soustředěná, nehezká tvářička.

„Na jaké věci?“

„Vždyt víš.“

„Řekni mi to.“

Zavrtěla hlavou a mlčela.

„Chceš se podívat, kam jedeme?“

Dívka k němu vykročila, spíš než pomalu rozvážně, jako by nechtěla dát najevo podezření. „Sem,“ ukázal na místo na mapě.

„Do Panama City. Na Floridu.“

„Uvidíme moře?“

„Možná.“

„A nebudeme spát v autě?“

„Ne.“

„Je to daleko?“

„Do večera tam můžeme být. Pojedeme po téhle silnici... tady, vidíš?“

„Hm.“ Nezajímalo ji to: mírně se naklonila stranou, znuďená a ostražitá.

„Myslíš, že jsem hezká?“ zeptala se ho.

Jaká nejhorší věc se vám kdy stala? Že jste se v noci svlékali vedle postele devítileté holčičky? Že jste drželi nůž? Že ji ten nůž chtěl zabít?

Ne, byly i horší věci.

Nedaleko za státní hranicí – ne na dálnici, kterou ukazoval Angie na mapě, ale na dvouprouté venkovské silnici – zastavili před budovou s bílým obložením. *Buddyho dobroty.*

„Chceš jít se mnou dovnitř, Angie?“

Otevřela dveře u spolujezdce a vystoupila takovým tím dětským způsobem, jako kdyby slézala po žebříku. Podržel jí dveře do krámu. Na pultu uvnitř seděl tlustý chlápek v bílé košili. „Vy určitě

podvádíte na daních," řekl. „A taky jste dneska první zákazník. Věřil byste tomu? Je půl jedný a vy jste první, kdo se tu objevil. Ne," dodal, mírně se předklonil a pozorně si je měřil. „Sakra, to ne. Vy nepodvádíte stát, děláte mnohem horší věci. To vy jste onehdá od dělal čtyři nebo pět lidí v Tallahassee.“

„Co to...?“ zakoktal. „Zastavil jsem se tady jen pro něco k jídlu... Moje dcera...“

„Už vím," vyhrkl prodavač. „Sloužil jsem u policie. V Allentownu v Pensylvánii. Dvacet roků. Tenhle barák jsem koupil, protože mi ten chlap řekl, že tady vydělám sto doláčů tejdně. Na světě je spousta lumpů. Když sem někdo přijde, hned poznám, co je za lumpa. A *vás* už jsem prokoukl. Vy nejste zabiják. Jste únosce.“

„Ne, já...“ Cítil, jak mu po bocích stéká pot. „Moje holčička...“

„Mě neoblbnete. Dvacet roků u policie.“

Začal se horečně rozhlížet po dívence. Nakonec ji uviděl, jak s vážným výrazem zírá na polici se sklenicemi arašídového másla. „Angie," oslovil ji. „Angie... pojď sem...“

„Počkejte," řekl tlustoch. „Jen jsem si dělal srandu. Nemusíte hned vyšilovat. Chtěla bys burákový máslo, holčičko?“

Angie se na něj podívala a přikývla.

„Tak si jedno vezmi z regálu a přines ho sem. Ještě něco, pane? Samozřejmě, jestli jste Bruno Hauptmann, budu vás muset zajistit. Pořád tady někde mám služební revolver. Sundal bych vás jako nic, na to vemte jed.“

Pochopil, že jsou to všechno jen trapné vtípky. Přesto nedokázal zakrýt vnitřní rozechvění. Nepoznal by to na něm bývalý policajt? Otočil se směrem k uličkám a regálům.

„Hej, poslyšte," řekl mu chlápek do zad. „Jestli v něčem jedete, tak odsud radši hned vypadněte.“

„Ne, ne," odpověděl. „Potřebuju pár věcí...“

„Ta holka se vám moc nepodobá.“

Poslepu začal brát věci z polic, cokoli. Sklenici nakládáných okurek, krabici jablečných závinů, šunku v plechovce a dvě nebo tři další konzervy, na které se ani nepodíval. Všechno spěšně odnesl k pultu.

Tloušťák Buddy si ho podezíravě měřil. „Jen jste mě trochu zaskočil,“ vysvětlil mu. „Moc jsem toho nenaspal, už pár dní jsem na cestách...“ Naštěstí ho napadla spásná výmluva. „Musím odvézt malou k babičce do Tamy...“ Angie se vyjeveně otočila se dvěma sklenicemi arašídového másla v rukou. „Ehm, do Tamy, protože jsem se rozešel s její matkou, musím si najít práci a dát si zase život do pořádku, vid, Angie?“ Dívka otevřela ústa údivem.

„Jmenuješ se Angie?“ zeptal se jí prodavač.

Přikývla.

„A tenhle pán je tvůj táta?“

Pokoušely se o něj mdloby.

„Teď už jo,“ řekla.

Tlustoch se rozesmál. „Prej teď už jo! Slyšel jste to? Dětský myšlení může pochopit snad jedině génius. Tak jo, vy nerváku, vezmu si vaše prachy.“ Pořád seděl na pultu, jen se naklonil stranou a natukal čísla do pokladny. „Měl byste si dát pohov. Připomínáte mi asi tak milion chlapů, který jsem předvedl na policejní stanici.“

Venku jí Wanderley poděkoval: „Díky, že jsi to řekla.“

„Co jako?“ odsekla drze a sebevědomě. A pak znovu začala kývat hlavou ze strany na stranu, strojově a strašidelně. „Co jako? Co jako? Co jako?“

5

V Panama City zajel k motelu Perla zálivu, který sestával z několika ošuntělých cihlových bungalovů naskládaných kolem parkoviště. U vjezdu stála budova recepcce, což byla stejná krabice jako ostatní, až na velkou tabuli skla, za níž bylo vidět šlachovitého staříka s brýlemi se zlatou obroučkou a v síťovaném tričku. Uvnitř muselo být horko jako v peci. Muž vypadal jako Adolf Eichmann. Při pohledu na jeho přísnou, strnulou tvář si Wanderley vzpomněl, co mu řekl bývalý policista v obchodě: se světlými vlasy i pletí vůbec nevypadal jako dívčin otec. Zastavil před správcovým domkem a vystoupil z auta. Měl zpocené dlaně.

Když však uvnitř oznámil, že chce pokoj pro sebe a pro svou dcerku, stařec se jen netečně podíval na tmavovlasé dítě v autě a řekl: „Deset padesát za den. Podepište se do knihy. Jestli se budete chtít najíst, zkuste bistro v ulici kousek odsud. V bungalovech se nevaří. Máte v plánu zůstat víc než jednu noc, pane...“ Otočil k němu knihu hostů. „Boswelle?“

„Možná i týden.“

„V tom případě zaplatíte první dvě noci předem.“

Odpočítal jednadvacet dolarů a správce mu podal klíč.

„Číslo jedenáct, šťastná jedenáctka. Naproti přes parkoviště.“

Pokoj měl vybělené stěny a byl cítit dezinfekcí. Zběžně se po něm rozhlédl: hnědý koberec, dvě malé postele s čistým, ale opotřebeným povlečením, televize s třiceticentimetrovou úhlopříčkou, dva příšerné obrazy květin. Zdálo se, že v místnosti je víc stínů, než by se dalo vysvětlit. Dívka si prohlížela postel u zdi. „Co je to vibrační matrace? Chtěla bych ji vyzkoušet. Můžu? Prosím.“

„Nejspíš nebude fungovat.“

„Můžu? Chci to vyzkoušet. Prosím.“

„No dobře, tak si lehni. Já si teď musím na chvíli odskočit. Dokud se nevrátím, zůstaneš tady. Musím do toho otvoru hodit čtvrták, vidíš? Tady. Až přijdu, můžeme se najíst.“ Dívka ležela na posteli, netrpělivě přikyvovala a nedívala se na něj, ale na minci v jeho ruce. „Až se vrátím, dáme si něco k jídlu. Zkusím ti sehnat i něco na sebe. Nemůžeš nosit pořád to samé.“

„Hoď tam ten čtvrták!“

Pokrčil rameny, strčil čtvrtdolar do štěrbinu a okamžitě uslyšel vrčení. Dítě se uvelebilo v posteli s nataženými rukama a napjatým výrazem. „Á, to je příjemné.“

„Brzy jsem zpátky,“ řekl, vyšel do ostrého slunce a poprvé ucítil vůni vody.

Záliv byl sice pořád daleko, ale už na dohled. Na druhé straně silnice, po níž přijel do města, se terén prudce svažoval k pustině plné plevle a suti přetáté řadou železničních kolejí. Za kolejemi se táhl další zarostlý pás půdy končící u druhé silnice, která se stáčela

ke shluku skladů a plechových hal. A za touto druhou silnicí se prostírala šedivá vodní plocha Mexického zálivu.

Vyкроčil po silnici k městu.

Na okraji Panama City vešel do diskontní prodejny Ostrov pokladů, kde koupil džíny a dvě trička pro dívku a pro sebe nové spodní prádlo, ponožky, dvě košile, khaki kalhoty a kožené boty.

Se dvěma velkými nákupními taškami vyšel z obchodu a vydal se směrem do centra. Do nosu ho udeřily naftové výpary z projíždějících aut s nálepkami *At Jih zůstane skvělý*. Po chodnících se pohybovali nakrátko ostříhaní šedovlasí muži v košilích s krátkým rukávem. Když spatřil uniformovaného policistu, který se snažil jíst zmrzlinu v kornoutku a zároveň vypisoval pokutu za parkování, protáhl se mezi malým nákladákem a dodávkou na druhou stranu ulice. Z levého obočí se mu spustil pramínek potu a stékal mu do oka. Byl klidný. Žádná katastrofa ani tentokrát nenastala.

Autobusové nádraží objevil náhodou. Jeho rozlehlá, nově vy-padající budova s černě zasklenými štěrbinami místo oken zabírala půlku bloku. Pomyslel si: *Alma Mobleyová, její stopa*. Když prošel otáčivými dveřmi dovnitř, v prostorné hale uviděl několik lidí bez zjevného cíle, kteří se na autobusových nádražích vyskytují vřdycky: pár chlápku s vrásčitým obličejem a rádoby mladistvým účesem, poflakující se děčka, spícího tuláka, tři nebo čtyři vlasaté výrostky v kovbojských botách. O stěnu u stánku s časopisy se opíral další policista. Pátrá po něm? Znovu se ho zmocnila panika, ale policajt mu nevěnoval pozornost. Předstíral, že se pozorně dívá na tabuli příjezdů a odjezdů, a pak s přehnanou ležérností zamířil na pánské toalety.

Zamkl se v kabině a shodil ze sebe šaty. Když se od pasu dolů převlékl do nových věcí, vyšel ven a přistoupil k jednomu z umyvadel. Teklo z něj tolik spíny, že se umyl ještě jednou, pocákal podlahu a vetřel si tekuté zelené mýdlo hluboko do podpaží a do šíje. Pak se osušil a oblékl si jednu z nových košil s krátkým rukávem, světle-modrou s tenkými červenými proužky. Všechny staré šaty skončily v tašce z Ostrova pokladů.

Venku si všiml, že nebe má zvláštní šedavý odstín. Taková obloha v jeho představách věčně visela nad ostrůvky a bažinami mnohem jižněji na Floridě – obloha, která zadržuje a znásobuje teplo, čímž přispívá k neuvěřitelnému růstu plevele a dalších rostlin a nutí je vyhazovat groteskní nabobtnalé výhonky... taková obloha se žhnoucím kotoučem slunce by měla navždy viset nad Almour Mobleovou. Tašku se starým oblečením nacpal do popelnice před obchodem se zbraněmi.

V nových šatech si připadal mladý a zdatný, zdravější než po celou tu strašnou zimu. Vysoký a urostlý třicátník Wanderley vykročil omšelou jižanskou ulicí a už si ani nevědomoval, co dělá. Poškrábal se na tváři a ucítil jemné strniště toho blondáka – ani po dvou třech dnech na něm nebylo vidět, že není oholený. Projel kolem něj pick-up řízený námořníkem a s dalšími pěti nebo šesti bíle oděnými námořníky na korbě. Pokřikovali na něj něco rozpustilého, osobního a posměšného.

„Nemyslí to zle,“ řekl muž, který se objevil po Wanderleyho boku. Sahal mu sotva po hrudní kost a obočí mu rozdělovala obří ochlupená bradavice. „Jsou to samí hodní kluci.“

Usmál se, něco souhlasně zamručel a šel dál – nemohl se vrátit do motelu a zabývat se tou holkou. Měl pocit, že každou chvíli omdlí. Nohy v nových botách mu připadaly neskutečné – byly tak daleko, že si sotva dohlédl na špičky. Zjistil, že rychle kráčí po svažitě ulici směřující do čtvrti plné neonových nápisů a kin. Slunce nehybně viselo nízko na nebi. Z chodníku vystupovaly černé stíny parkovacích automatů: chvíli byl přesvědčený, že jich tam je víc než parkovacích automatů. Všechny stíny vznášející se nad ulicí byly inkoustově černé. Procházel kolem vchodu do hotelu, za jehož prosklenými dveřmi tušil rozlehlý prázdný prostor, studenou hnědou jeskyni.

Rozpoznal děsivě známou škálu vjemů a téměř proti vlastní vůli pokračoval ve spalujícím žáru dál: vědomě si dával pozor, aby nepřekračoval stíny parkovacích automatů. Dva roky předtím, než se svět uspořádal tímhle hrozivým způsobem, byly plné úkladů a odhodlání – po bratrově smrti a epizodě s Almour Mobleovou.

V jistém smyslu Davida Wanderleyho zabila, byť třeba ne doslova: věděl, že sám jen se štěstím unikl tomu, co Davidovi pomohlo z okna amsterdamského hotelu. Teprve psaní ho zase vrátilo do života, psaní o té děsivě zamotané situaci, ve které se s Almou a Davidem ocitli. Pojal to jako duchařský příběh a myslel si, že se tím osvobodil...

Panama City? Panama City na Floridě? Co tam dělal? A navíc s tou divnou netečnou dívkou, kterou unesl a tajně propašoval na Jih?

Vždycky byl ten „nevypočitatelný“ a „problémový“, dokonalý opak Davidovy síly, úspěchu a bohatství. Jeho ambice a tužby („Opravdu si myslíš, že se můžeš živit jako *spisovatel*? Ani tvůj strýc nebyl tak hloupý“: jeho otec) kontrastovaly s Davidovou pílí a praktičností, s jeho plynulým přechodem z právnické fakulty do dobré advokátní kanceláře. A když pak David narazil na realitu každodenního života, zabilo ho to.

To byla ta nejhorší věc, jaká ho kdy potkala. Až do minulé zimy: až do Milburnu.

Omšelá ulice se před ním otevírala jako hrobka. Připadalo mu, že když udělá ještě jeden krok z kopce, zaplivaná kina ho stáhnou dolů a on se začne propadat do hlubin a nikdy se nezastaví. Před ním se objevilo něco, co tam předtím nebylo, a on přimhouřil oči, aby se podíval lépe.

Udýchaně se otočil v ostrých slunečních paprscích. Loktem při tom zavadil o něčí hrud' a uslyšel se mumlat omluvné *promiňte, promiňte* rozhořčené ženě v bílém klobouku proti slunci. Bezděčně vyrazil ulicí zase vzhůru. Když se pak ohlédl, na okamžik spatřil bratrův náhrobek: stál dole přímo uprostřed křižovatky, byl malý, vyrobený z fialového mramoru a v jeho středu zářil vytesaný nápis *David Webster Wanderley, 1939–1975*. Vzal nohy na ramena.

Ano, zahlédl Davidův hrob, jenže David žádný neměl. Jeho tělo v Holandsku spálili a popel poslali matce. Ano, byl to náhrobek s Davidovým jménem, on se však rozběhl do kopce, protože měl pocit, že je pro něj. A že kdyby poklekl uprostřed křižovatky a vykopal rakev, uvnitř by našel svou vlastní tlející mrtvolu.

Zabočil do jediného chladného, přívětivého místa, které viděl: do hotelové haly. Potřeboval si sednout a uklidnit se. Za nezúčastněných pohledů recepčního a dívky za pultem s časopisy se zabořil do pohovky. Měl ulepený obličej. Látka čalounění ho nepříjemně dřela do zad. Předklonil se, prohrábl si vlasy a podíval se na hodinky. Potřeboval se tvářit normálně, jako by jen na někoho čekal, potřeboval se přestat třást. Po vestibulu byly porůznu rozmístěné květináče s palmami. Na stropě se otáčel větrák.

U otevřeného výtahu stál hubený stařík ve fialové uniformě a zíral na něj; když ho při tom přistihl, muž odvrátil zrak.

Pak k němu dolehly zvuky a on si uvědomil, že od chvíle, kdy spatřil náhrobek uprostřed křížovatky, nic neslyšel. Všechno přehlušil tlukot jeho srdce. Teď se však vlhkým vzduchem rozléhaly typické ruchy hotelového života. Na schodišti za rohem hučel vysavač, tlumeně vyzváněly telefony, s tichým svistem se zavíraly dveře výtahu. V hale posedávaly skupinky klábosících lidí. Začínal mít pocit, že by si už mohl troufnout vyjít na ulici.

6

„Mám hlad,“ oznámila mu.

„Přinesl jsem ti nové oblečení.“

„Nechci oblečení, chci jíst.“

Přešel pokojem a posadil se na prázdnou židli. „Myslel jsem, že nechceš pořád chodit ve stejných věcech.“

„Je mi jedno, v čem chodím.“

„Fajn.“ Hodil jí tašku na postel. „Jen jsem si myslel, že se ti to bude líbit.“

Neodpověděla.

„Když mi zodpovíš pár otázek, dám ti najíst.“

Odvrátila se od něj a začala si hrát s prostěradly: mačkala je a zase uhlazovala.

„Jak se jmenuješ?“

„Už jsem ti to říkala. Angie.“

„Angie Mauleová?“

„Ne. Angie Mitchellová.“

Nechal to být. „Proč po tobě rodiče nenechali vyhlásit pátrání?“

Proč nás policie ještě nenašla?“

„Já rodiče nemám.“

„Všichni mají rodiče.“

„Všichni kromě sirotků.“

„Kdo se o tebe stará?“

„Ty.“

„A přede mnou?“

„Mlč. Mlč.“ Její tvář se zaleskla a uzavřela do sebe.

„Opravdu nikoho nemáš?“

„Mlč, mlč, mlč!“

Aby ji utišil, vyndal z krabice s jídlem šunku v konzervě. „Tak jo, dáme si něco na zub.“

„Dobře.“ Jako by vůbec nikdy nekřičela. „Ale chci taky arašídové máslo.“

Zatímco krájel šunku, zeptala se: „Máš dost peněz na to, aby ses o nás postaral?“

Nadšeně se pustila do jídla: nejdřív si ukousla sousto šunky, pak nabrala prsty arašídové máslo, strčila si ho do úst a všechno najednou sežvýkala. „Mňam,“ řekla s plnou pusou.

„Když si půjdu lehnout, neutečeš mi?“

Zavrtěla hlavou. „Ale projít se můžu, ne?“

„To asi ano.“

Pil plechovkové pivo, kterého si koupil karton v obchůdku cestou zpátky. Kombinace piva s jídlem ho uspávala a bylo mu jasné, že když si nepůjde lehnout, usne v křesle.

„Nemusíš mě k sobě přivazovat. Vrátím se. Věříš mi?“

Přikývl.

„Kam bych tady mohla jít? Já nemám kam jít.“

„Tak dobře!“ řekl. Už zase s ní nemohl mluvit tak, jak by chtěl. Měla nad ním navrch. „Můžeš jít ven, ale nebuď tam moc dlouho.“ Choval se jako rodič: věděl, že ho do té role nominovala. Bylo to absurdní.

Sledoval ji, jak opouští ten ubohý pokojík. Když se později převáloval v posteli, matně zaslechl cvaknutí dveří a věděl, že se nako- nec vrátila. Takže byla jeho.

Tu noc ležel oblečený na posteli a pozoroval ji, jak spí. Když ho z dlouhého setrvávání v jedné poloze začaly bolet svaly, natáhl se jinak. Během dvou hodin tak přešel od ležení na boku s hlavou podepřenou rukou přes sezení se zvednutými koleny a rukama za hlavou až k předklonu s lokty na kolenou. Nakonec si znovu lehl na bok a opřel se o loket: jako by všechny ty polohy byly součástí předepsaného kolečka. Přitom však nespouštěl oči z dívanky. Ležela naprosto nehybně – spánek ji odnesl někam jinam a nechal na místě jen její tělo. Ležela tam, oba tam leželi, ale ve skutečnosti mu pláchla.

Vstal, vykročil ke kufru, vytáhl z něj srolovanou košili a vrátil se k posteli. Chytil košili za límec a nechal lovecký nůž vyklouznout z látky. Byl tak těžký, že se po dopadu neodrazil. Wanderley ho zvedl a potěžkal.

S nožem za zády zatřásl dívčíným ramenem. Než se otočila a za- bořila obličej do polštáře, jako by se jí na chvílku rozostřily rysy. Znovu ji chytil za rameno a ucítil podlouhlou kost, která jí vystu- povala ze zad jako křídlo. „Běž pryč,“ zamumlala do polštáře.

„Ne. Budeme si povídat.“

„Už je pozdě.“

Zalomcoval s ní, a když nereagovala, pokusil se ji otočit silou. Byla sice malá a hubená, ale s překvapivou vervou se mu vzepřela. Nedokázal ji přinutit, aby se k němu obrátila čelem.

Pak se otočila sama, jakoby pohrdlivě. Ve tváři se jí zračila ospa- lost, ale pod opuchlým zevnějškem působila dospěle.

„Jak se jmenuješ?“

„Angie.“ Bezstarostně se usmála. „Angie Mauleová.“

„Odkud jsi?“

„To přece víš.“

Přikývl.

„Jak se jmenovali tvoji rodiče?“

„Nevím.“

„Kdo se o tebe staral, než jsem se tě ujal?“

„Na tom nezáleží.“

„Jak to?“

„Nejsou důležití. Byli to jen lidi.“

„Jmenovali se Mauleovi?“

Její úsměv nabyl na drzosti. „Záleží na tom? Stejně si myslíš, že všechno víš.“

„Jak to myslíš, že to byli jen lidi?“

„Byli to jen nějací Mitchellovi. To je všechno.“

„A ty sis sama změnila jméno?“

„No a co?“

„Já nevím.“ To byla pravda.

A tak se tam na sebe dívali, on seděl na kraji postele, držel nůž za zády a věděl, že ať se stane cokoli, nedokáže ho použít. Předpokládal, že ani David by nemohl nikoho připravit o život – tedy kromě sebe, pokud to opravdu udělal. Napadlo ho, že dívka o noži v jeho ruce ví, ale asi to nevyhodnotila jako hrozbu. Nebyla to hrozba. Ani on pro ni zřejmě nepředstavoval hrozbu. Nezdálo se, že by se ho bála.

„Dobře, zkusíme to znovu,“ řekl. „Co jsi zač?“

Poprvé od chvíle, kdy ji naložil do auta, se opravdově usmála. Byla to změna, ale příliš ho to neuklidnilo: vypadala pořád stejně dospěle. „Vždyt víš,“ řekla.

On se však nedal. „Co jsi zač?“

Následovala ohromující odpověď prodchnutá úsměvem. „Já jsem ty.“

„Ne, já jsem já. A ty jsi ty.“

„Já jsem ty.“

„Co jsi zač?“ vylétlo z něj zoufale a znamenalo to něco jiného, než měl na mysli, když se na to ptal poprvé.

Pak se na vteřinu znovu ocitl na ulici v New Yorku, a tentokrát před sebou neměl neznámou elegantní opálenou ženu, ale bratra Davida s rozpadajícím se obličejem a tělem oděným do potřhaného a tlejícího rubáše.

... ta nejstrašnější věc...

ČÁST PRVNÍ

Po večírku u Jaffreyho

*Není měsíc smutný,
když mezi stromy svítí?*

*Není měsíc smutný,
když mezi stromy svítí?*

- Blues

Klub gentlemanů Říjnové historiky

*První literární hrdinové
Ameriky byli starci.
– Robert Ferguson*

Milburn nostalgickým pohledem

Jednoho dne počátkem října vyšel sedmdesátiletý, avšak stále energický právník Frederick Hawthorne ze svého domu na Melrose Avenue v Milburnu ve státě New York, aby se vydal přes celé město do své kanceláře na Wheat Row hned vedle náměstí. Teplota byla o něco nižší, než bylo v Milburnu tak časně na podzim zvykem, ale Ricky měl na sobě svou tradiční zimní uniformu – tvídový kabát, kašmírovou šálu a praktický šedý klobouk. Svižným krokem procházel pod mohutnými duby a menšími javory, které už se zbarvily do srdceryvných oranžových a červených odstínů – další znak neobvyklý pro toto období. Trpěl na častá nachlazení, a pokud by teplota klesla o několik dalších stupňů, musel by jezdit autem.

Zatím se mu však dařilo držet si chladný vítr od těla a cestu pěšky si užíval. Když odbočil z Melrose Avenue směrem k náměstí, už byl natolik zahřátý, že mohl zvolnit. Neměl příliš důvodů do kanceláře spěchat: klienti přicházeli před polednem jen zřídkakdy. Jeho společník a přítel Sears James zřejmě nedorazí dřív než za tři čtvrtě hodiny, což Rickymu poskytovalo dostatek času korzovat Milburnem, zdravit se s lidmi a sledovat věci, které měl rád.

Nejraději pozoroval samotný Milburn. Město, kde s výjimkou studia na právnické fakultě a vojenské služby strávil celý život. Nikdy nechtěl žít jinde, i když jeho půvabná a neposedná žena v počátcích manželství často tvrdila, že je tam nuda. Stella chtěla do New Yorku a byla v tom dost rezolutní. I tuhle bitvu však nakonec vyhrál. Pro Rickyho bylo nepochopitelné, že Milburn může někomu připadat nudný: když ho pozorně sledujete sedmdesát let, uděláte si obrázek o celém století. Ricky měl pocit, že kdyby stejnou dobu sledoval New York, udělal by si obrázek hlavně o New Yorku. Budovy tam na Rickyho vkus stoupaly a klesaly až příliš rychle a všechno se pohybovalo v jednom velkém víru sebestředné energie, který se točil tak zběsile, že člověk na západ od řeky Hudson mlhavě vnímal jen světla z Jersey. V New Yorku bylo navíc několik set tisíc právníků, kdežto v Milburnu byste jich napočítali jen pět nebo šest, a oni se Searsem se už čtyřicet let řadili k těm nejvýznačnějším. (I když Stelle byla milburnská měřítko „význačnosti“ naprosto ukradená.)

Vstoupil do obchodní čtvrti, jež se táhla dva bloky na západ od náměstí. U kina Rialto, které patřilo Clarku Mulliganovi, se zastavil, podíval se nad vchod a bezděčně nakrčil nos. Z plakátů shlížela zakrvácená dívčí tvář. Rickyho oblíbené filmy se už daly vidět jen v televizi: po odchodu Williama Powella do penze pro něj filmový průmysl ztratil lesk. (Napadlo ho, že Clark Mulligan by s ním asi souhlasil.) Příliš mnoho moderních filmů se podobalo jeho snům, jež v posledním roce nabyly velice živých obrysů.

Ricky se znechuceně odvrátil od kina a naskytla se mu mnohem příjemnější podívaná. Původní vysoké domy se štítovou střechou se v Milburnu dochovaly, i když téměř všechny teď sloužily jako kancelářské budovy: dokonce i stromy byly mladší než okolní domy. Kráčel dál a jeho naleštěné černé polobotky si razily cestu spadaným listím kolem budov, jež se podobaly těm na Wheat Row. S úsměvem vzpomínal, jak tudy chodíval jako kluk. Kdyby se ho někdo z kolemjdoucích zeptal, na co myslí, s trochou nabubřelosti by mohl odpovědět: „Přece na chodníky. Jedna z mých prvních vzpomínek pochází z doby, kdy po celé délce Candlemaker Street

až k náměstí pokládali dlažbu. Velké kvádry tam dopravovali s pomocí koní. Víte, chodníky byly pro civilizaci větším přínosem než spalovací motor. Za starých časů se člověk na jaře i v zimě musel brodit blátem a v salonu vždycky nadělal šlápoty. V létě byl zase všude prach!“ *Po vybudování chodníků se od salonů samozřejmě upustilo, přemítal cestou.*

Když dorazil na náměstí, čekalo ho další nemilé překvapení. Některé stromy lemující velké travnaté prostranství už byly úplně opadané a většina ostatních měla alespoň několik holých větví – stále tu byla spousta barev, jak očekával, ale během noci se poměr změnil a nad listím převládly černé kostnaté paže a prsty stromů zvěstující zimu. Náměstí se ztrácelo pod vrstvou spadaného listí.

„Dobrý den, pane Hawthorne,“ řekl někdo vedle něj.

Otočil se a spatřil Petera Barnese, studenta posledního ročníku střední školy, jehož otec, který byl o dvacet let mladší než Ricky, patřil do druhého sledu jeho přátel. První okruh tvořili čtyři muži jeho věku – bývalo jich pět, ale Edward Wanderley před necelým rokem zemřel. Další mrzutost, přestože mrzutý být nechtěl. „Ahoj, Petere,“ pozdravil ho, „jdeš do školy?“

„Dneska začínáme o hodinu později – zase se rozbilo topení.“

Peter Barnes byl vysoký sympatický chlapec v lyžařském svetru a džínách. Měl delší černé vlasy, téměř až zženštilé, ale široká rama napovídala, že až nabere svalovou hmotu, bude z něj mnohem větší chlap než otec. Děvčatům jeho vlasy nejspíš zženštilé nepřipadaly. „Jsi na procházce?“

„Přesně tak,“ přitakal Peter. „Baví mě jen tak se courat městem a pozorovat cvrkot.“

Ricky se doslova rozzářil. „Ty jsi můj člověk! Mám to úplně stejně. Na procházky po městě nedám dopustit. Napadají mě při nich nejrůznější věci. Zrovna jsem si říkal, jak chodníky změnilo svět. Díky nim je všechno mnohem civilizovanější.“

„Ano?“ podivil se Peter.

„Já vím, já vím – říkal jsem ti, že mě napadají nejrůznější věci. No a jak se vlastně má Walter?“

„Dobře. Teď bude v bance.“

„A Christině se taky daří?“

„Jasně,“ odtušil Peter a z jeho odpovědi na otázku o matce byl cítit náznak chladu. Že by nějaký problém? Vzpomněl si, jak si mu Walter před několika měsíci stěžoval, že Christina je v poslední době trochu náladová. Ricky si však generaci Peterových rodičů pamatoval už coby teenagery, a tak mu jejich problémy vždycky připadaly trochu nadnesené – jak by lidé, kteří mají život pořád před sebou, mohli mít skutečně vážné problémy?

„Vidíš, takhle jsme si spolu dlouho nepromluvíli. Už se otec smířil s tím, že půjdeš na Cornellovu univerzitu?“

Peter se trpce pousmál. „Snad jo. Podle mě vůbec netuší, jak těžké je dostat se na Yale. Když se tam hlásil on, bylo to mnohem jednodušší.“

„To určitě,“ řekl Ricky, který si právě vzpomněl, při jaké příležitosti se s Peterem Barnesem bavil naposledy. Na oslavě u Johna Jaffreyho: ten večer, kdy zemřel Edward Wanderley.

„No, asi se ještě na chvíli mrknu do obchoďáku,“ prohodil Peter.

„Ano,“ hlesl Ricky a proti své vůli si vybavil podrobnosti onoho večera. Občas se mu zdálo, že život od té doby potemněl: kolo se otočilo.

„Tak já už půjdu,“ prohlásil Peter a o krok ustoupil.

„Nenech se zdržovat,“ řekl Ricky. „Jen jsem se trochu zamyslel.“

„Nad chodníky?“

„Ne, ty rošťáku.“ Peter se s úsměvem rozloučil, otočil se a uvolněně odkráčel podél náměstí.

Ricky zahlédl limuzínu Lincoln patřící Searsi Jamesovi, jak projíždí kolem hotelu Archer v horní části náměstí o patnáct kilometrů nižší rychlostí než ostatní auta, a chvatně vykročil do Wheat Row. Mrzutosti se nezbavil: znovu uviděl kostnaté větve trčící z ohnivého listí i nesmířitelnou zkrvavenou dívčí tvář na filmovém plakátu a vzpomněl si, že večer bude muset vyprávět historku na setkání Klubu gentlemanů. Spěchal dál a přemítal, kam se poděla jeho dobrá nálada. Důvod byl však zřejmý: Edward Wanderley. I Sears stejně jako ostatní tři členové Klubu gentlemanů propadal chmurám. Ricky měl dvanáct hodin na to, aby vymyslel, o čem by mohl mluvit.

„Á, Searsi,“ řekl na schodech budovy, kde měli kancelář. Jeho společník se právě soukal z vozu. „Zdravím tě. Dneska večer je to u tebe doma, vid?“

„Ricky,“ odpověděl Sears, „v tuhle ranní hodinu se radostný tón přísně zapovídá.“

Sears ztěžka vykročil ke dveřím. Ricky ho následoval a Milburn nechal za sebou.

Frederick Hawthorne

1

Ze všech pokojů, kde se obvykle scházeli, měl Ricky tenhle nejraději – knihovnu v domě Searse Jamese s ošoupanými koženými křesly, vysokými prosklenými knihovnamy, nápoji na kulatých stolečcích, reprodukcemi na stěnách, starým perským kobercem pod nohama a přetrvávající vůní starých doutníků ve vzduchu. Jelikož se Sears James nikdy neoženil, nemusel nikdy slevit ze svých velkorysých představ o komfortu. Po tolika letech společného setkávání si už ostatní muži ani neuvědomovali to automatické potěšení, uvolnění a závist, které zažívali v Searsově knihovně, podobně jako si téměř neuvědomovali stejně automatické nepohodlí v domě Johna Jaffreyho, kde věčně pobíhala hospodyně Milly Sheehanova a přerovnávala věci. Všichni to však cítili: i oni by si přáli mít takové místo, Ricky Hawthorne možná ještě víc než ostatní. Sears měl ovšem vždycky víc peněz než ostatní, stejně jako měl jeho otec víc peněz než ti jejich. Takhle to šlo pět generací nazpátek, až jste se dostali k venkovskému hokynáři, jenž nelítostně nahromadil jmění a udělal z rodiny Jamesů panstvo: v dobách Searsova dědečka bývaly ženy hubené, rozechvělé a sloužily jen na ozdobu, kdežto muži chodili na lov, studovali na Harvardu a v létě všichni jezdili do Saratoga Springs. Searsův otec byl profesorem starověkých jazyků na Harvardu, kde si udržoval třetí rodinný dům. Samotný Sears se stal právníkem, protože v mládí považoval za nemravné, aby muž

neměl nějaké povolání. Zhruba roční učitelská praxe mu ukázala, že tudy cesta nepovede. Většina bratrů a bratranců padla za oběť blahobytnému životu, nehodám na lovu, cirhóze jater nebo zhroucení, avšak Rickyho dobrý přítel Sears mezi tím vším nějak prokličkoval a nakonec se z něj stal když ne nejhezčí starší muž v Milburnu (tím byl bezesporu Lewis Benedikt), tak rozhodně nejvýznačnější. Až na vousy byl dokonalou kopií svého otce: vysoký, plešatý a statný chlap s jemným kulatým obličejem a v obleku s vestičkou. Jeho modré oči byly pořád velice mladé.

Ricky by mu asi měl závidět i ten jeho impozantní vzhled. On sám nijak zvlášť přitažlivý nebyl. Na to byl příliš malý a hubený. Snad jen knír se mu s věkem vylepšil: přibývající šediny mu dodaly na bujnosti. Když se mu udělal podbradek, nepřidalo mu to na důstojnosti, jen působil inteligentnějším dojmem. Nikdy si o sobě nemyslel, že je bůhvíjak chytrý. Kdyby byl, mohl se vyhnout obchodnímu ujednání, podle něhož se měl neoficiálně stát jakýmsi věčným menšinovým společníkem. Přitom to byl jeho otec Harold Hawthorne, kdo Searse do firmy přijal. Před všemi těmi lety byl rád, ba přímo nadšený, že se k němu připojí jeho dobrý kamarád. Když teď seděl v nesporně pohodlném křesle, byl vlastně pořád spokojený: léty se mezi nimi vytvořilo stejně pevné pouto, jaké měl doma se Stellou. Jeho obchodní manželství bylo mnohem klidnější než to domácí, i když klienti se při jednání s oběma společníky při rozhovoru neustále dívali na Searse, nikoli na něj. Něco takového by Stella nesnesla. (Ne že by se někdo normální po celá léta jejich manželství díval na Rickyho, když se mohl dívat na Stellu.)

Ano, přiznal si snad po tisíci, líbilo se mu tady. Bylo to v rozporu s jeho zásadami, názory a nejspíš i s puritánstvím jeho dávno vyhaslé víry, ale Searsova knihovna – celý Searsův nádherný dům – byla místem, kde se muž cítil dobře. A Stella se nerozpakovala ukázat, že se tam může dobře cítit i žena. Čas od času se u Searse chovala, jako by jí to tam snad patřilo. Sears to naštěstí trpěl. To Stella jim při jedné z takových příležitostí (když před dvanácti lety přišla do knihovny, jako by vedla četu bytových architektů) dala jméno. „Á, tak tady jsou,“ zahlaholila. „Klub gentlemanů. Chceš mi

tady držet manžela celou noc, Searsi? Nebo jste si ještě neodříkali ty svoje báchorky, hoši?“ Právě díky Stellině neutuchající energii a neustálému popichování možná zatím nepodlehli stáří jako chudák John Jaffrey. Jejich přítel Jaffrey byl totiž „starý“, přestože byl o šest měsíců mladší než sám Hawthorne, o rok mladší než Sears a jen o pět let starší než Lewis, jejich nejmladší člen.

Lewis Benedikt – o němž se šušovalo, že zabil svou ženu – seděl přímo naproti Rickymu a už na dálku kypěl zdravím. Jak se přesně převálil čas a postupně jim ubíral, Lewisovi naopak jako by přídával. Úplně to neplatilo, když byl mladší, ale v současné době se podobal Carymu Grantovi. Neměl dvě brady ani mu nevypadávaly vlasy. Stal se z něj neuvěřitelný fešák. Dnes večer z Lewisových klidných a žviálních rysů – stejně jako z tváří všech ostatních – čišelo velké očekávání. Obecně platilo, že nejlepší příběhy se vyprávějí tady, v Searsově domě.

„Kdo je dneska večer na tapetě?“ zeptal se Lewis. Byla to však jen řečnická otázka. Všichni to věděli. Klub gentlemanů měl jen několik pravidel: nosili společenský oděv (protože před třiceti lety se Searsovi ten nápad zalíbil), nikdy moc nepili (a teď už na to byli stejně staří), nikdy se neptali, jestli je některá z historek pravdivá (protože i naprosté nesmysly jsou v jistém smyslu pravdivé), a přestože se při vyprávění příběhů střídali, nikdy netlačili na nikoho, komu dočasně vyschl pramen.

Hawthorne už se k tomu chtěl přiznat, ale přerušil ho John Jaffrey. „Uvažoval jsem...“ začal a v reakci na tázavé pohledy ostatních hned dodal: „Ne, já vím, že nejsem na řadě, díky bohu. Ale napadlo mě, že za dva týdny to bude přesně rok od Edwardovy smrti. Kdybych netrval na tom zatraceném večírku, dnes večer by tu byl s námi.“

„Prosím tě, Johne,“ řekl Ricky. Nerad se díval Jaffreyemu do tváře, když se v ní zračilo tolik pohnutí. Kdybyste mu do vrásčité kůže zapíchli tužku, snad by z ní ani nevytryskla žádná krev. „Všichni víme, že to nebyla tvoje vina.“

„Ale stalo se to v mém domě,“ trval na svém Jaffrey.

„Jen klid, doktorku,“ řekl Lewis. „Tímhle si nepomůžeš.“

„O tom rozhodnu já.“

„V tom případě nepomůžeš nám ostatním,“ nenechal se zvíkat Lewis. „Všichni si to datum pamatujeme. Cožpak se snad na to dá zapomenout?“

„A co s tím děláte? Myslíte si, že se můžete chovat, jako by se nic nestalo – jako by to bylo normální? Že prostě jen dědek natáhl bačkory? Protože jestli ano, tak vás musím upozornit, že nemůžete.“

Rozhostilo se ohromené ticho. Ani Ricky nevěděl, co říct. Jaffrey úplně zesinal. „Ne,“ řekl. „To ani náhodou. Všichni víte, co se s námi děje. Sedíme tu a tlacháme jako banda morbidních pitomců. Milly už nás doma nemůže vystát. Vždycky jsme takoví nebývali – dřív jsme si povídali o všem možném. Dřív jsme se bavili... dřív bývala legrace. Teď už není. Všichni máme strach. Ale někteří z vás si to možná nepřipouštějí. Já tedy rozhodně ano, i když už je to rok.“

„Já bych neřekl, že mám strach,“ ozval se Lewis. Usrkl si whisky a usmál se na Jaffreyho.

„Ale jistě to nevíš,“ odsekl doktor.

Sears James si odkašlal do zaťaté pěsti a všichni na něj okamžitě pohlédli. *Panebože*, pomyslel si Ricky, tohle fakt umí: *Stačí mu lusknout prsty a hned si získá naši pozornost. Proč si kdysi myslel, že by z něj nemohl být dobrý učitel? A proč jsem si já myslel, že bych se mu mohl vyrovnat?* „John,“ řekl Sears jemně, „fakta všichni známe. Byli jste tak laskaví, že jste ke mně navzdory zimě vážili cestu a nikdo z nás už není mladík. Pojdme pokračovat.“

„Ale u *tebe* doma Edward nezemřel. A ta Moorová, ta takzvaná herečka...“

„Tak dost,“ uťal ho Sears.

„Předpokládám, že si vzpomínáte, jak to všechno začalo,“ řekl Jaffrey.

Sears přikývl, stejně tak Ricky Hawthorne. Bylo to na prvním setkání po podivné smrti Edwarda Wanderleyho. Zbylí čtyři byli nesví – Edwardovu nepřítomnost si uvědomovali tak bolestně, jako by mezi ně někdo postavil prázdnou židli. Řeč vážla, rozhovor se zadržával. Všichni si kladli otázku, jestli se dokážou dál scházet. Ricky ale věděl, že by se nevydrželi nescházet. A pak dostal nápad:

obrátil se na Johna Jaffreyho a zeptal se ho: „Jakou nejhorší věc jsi kdy udělal?“

Doktor Jaffrey ho překvapil tím, že se zarděl a pak udal tón všech jejich dalších setkání slovy: „To vám neřeknu, ale povím vám, jaká nejhorší věc se mi stala – ta nejstrašnější věc...“ Následovalo vyprávění, které by se dalo označit za duchařskou historku. Bylo poutavé, překvapivé, děsivé... a dalo jim zapomenout na Edwarda. Od té doby v tom pokračovali.

„Opravdu si myslíte, že je to jen náhoda?“ zeptal se Jaffrey.

„Nerozumím,“ zabručel Sears.

„Jen se nedělej, to je pod tvoji úroveň. Začali jsme s tím, já první, když Edward...“ Odmlčel se a Ricky věděl, že je na vážkách mezi *zemřel* a *byl zavražděn*.

„Odešel na věčnost,“ napověděl mu, aby odlehčil situaci. Nepovedlo se, Jaffrey ho zpražil pohledem. Ricky se zabořil do honosného křesla v naději, že splyne s luxusním prostředím a nebude nápadnější než skvrna od vody na jedné ze starých Searsových map.

„Odkud to máš?“ zeptal se Sears a Ricky si vzpomněl. Říkával to jeho otec, když mu zemřel klient. „Starý Toby Pfaff včera v noci odešel na věčnost... Paní Wintergreenová dneska ráno odešla na věčnost. U dědického řízení to bude peklo.“ Zavrtěl hlavou. „Ano, to je pravda,“ řekl Sears. „Ale nevím...“

„Přesně!“ vyhrkl Jaffrey. „Myslím, že se tady děje něco strašně divného.“

„A co bys radil? Pokud to neříkáš jen proto, abys narušil náš program.“

Ricky se usmál nad stříškou z prstů na znamení, že se neurazil.

„No, jeden návrh bych měl.“ Ricky viděl, že se snaží jít na Searse opatrně. „Myslím, že bychom sem měli pozvat Edwardova synovce.“

„A jaký by to mělo smysl?“

„Není náhodou odborník na... na tyhle věci?“ nadhodil.

„Na jaké věci?“

Jaffrey si stál za svým. „Na věci mezi nebem a zemí. Myslím, že by... no, prostě by nám mohl pomoci.“ Sears se zatvářil netrpělivě, ale doktor se nenechal přerušit. „Myslím si, že pomoc potřebujeme.“

Nebo jsem tu snad jediný, kdo má problém se pořádně vyspat? Jsem snad jediný, komu se každou noc zdají zlé sny?“ Přejel po přítomných zasmužilým pohledem. „Ricky? Ty jsi čestný muž.“

„Nejsi jediný, Johne,“ odpověděl Ricky.

„To asi ne,“ připustil Sears a Ricky se na něj překvapeně podíval. Sears nikdy ani slovem nenaznačil, že by měl taky noční můry – rozhodně se to neprojevalo na jeho hladké a lesklé tváři. „Máš zřejmě na mysli jeho knihu.“

„No ovšem. Musel ty věci pořádně studovat – musel mít nějaké zkušenosti.“

„Myslel jsem, že měl spíš zkušenosti s duševní labilitou.“

„Stejně jako my,“ řekl Jaffrey odvážně. „Edward musel mít nějaký důvod, proč odkázal dům synovci. Podle mě chtěl, aby sem Donald přijel, kdyby se mu něco stalo. Asi věděl, že se něco stane. A řeknu vám, co si ještě myslím. Myslím si, že bychom mu měli říct o Evě Galliové.“

„Vyprávět mu nevyjasněnou historku starou padesát let? To už je ale vážně k smíchu.“

„Právě proto, že je nevyjasněná, to k smíchu není.“

Ricky viděl, že Lewis je stejně překvapený a otřesený jako on, že Jaffrey vytáhl příběh Evy Galliové. Jak řekl Sears, tahle epizoda se odehrála před padesáti lety. Od té doby se o ní nikdo z nich nezmínil.

„Myslíte si, že víte, co se jí stalo?“ zeptal se doktor.

„Ale no tak,“ vložil se do toho Lewis. „Máme tohle zapotřebí? O co ti sakra jde?“

„Jen bych rád zjistil, co se Edwardovi doopravdy přihodilo. Omlouvám se, jestli jsem se nevyjádřil jasně.“

Sears přikývl a Rickymu se zdálo, že ve tváři svého dlouholetého společníka postřehl náznak... čeho? Úlevy? Samozřejmě by to nepřiznal, ale že vůbec dal něco najevo, bylo pro Rickyho jako zjevení. „To zdůvodnění se mi moc nezdá,“ řekl Sears, „ale jestli ti to udělá radost, můžeme Edwardovu synovci napsat. Jeho adresu máme ve spisech, je to tak, Ricky?“ Hawthorne přikývl. „Ale aby to bylo demokratické, nejdřív bych o tom nechal hlasovat. Postačí vyjádřit

ústní souhlas nebo nesouhlas. Co říkáte?“ Usrkl si ze sklenky a rozhlédl se. Všichni souhlasili. „Začneme u tebe, Johne.“

„Samozřejmě ano. Pošlete pro něj.“

„Lewisi?“

Lewis pokrčil rameny. „Mně je to jedno. Jestli chcete, klidně mu napište.“

„Takže souhlasíš?“

„No tak dobře, souhlasím. Ale nechci, aby se do toho tahala ta záležitost s Evou Galliovou.“

„Ricky?“

Ricky se podíval na svého společníka a viděl, že Sears ví, jak bude hlasovat. „Ne. V žádném případě. Myslím, že je to chyba.“

„Radši bys dál pokračoval v tom, co děláme poslední rok?“

„Každá změna je vždycky k horšímu.“

Searse to pobavilo. „Teď z tebe promluvil právník, i když od bývalého člena mladých socialistů bych takové názory nečekal. Já říkám ano, takže je to tři ku jednomu. Schváleno. Napíšeme mu. Protože můj hlas byl rozhodující, zařídím to.“

„Teď mě něco napadlo,“ ozval se Ricky. „Už je to rok. Co když bude chtít dům prodat? Od Edwardovy smrti je prázdný.“

„Hledáš problémy. Jestli chce dům prodat, aspoň ho sem dostaneme rychleji.“

„Kde berete jistotu, že se tím všechno jen nezhorší? Jste si jistí?“ Ricky seděl ve vytouženém křesle v tom nejkrásnějším z pokojů tak, jak tam sedával přinejmenším jednou za měsíc už více než dvacet let, a vroucně si přál, aby se nic nezměnilo – aby v tom pokračovali dál a své úzkosti ventilovali jen ve zlých snech a historkách. Sledoval v tlumeném světle přítomné, zatímco stromy za Searsovými okny bičoval studený vítr, a nepřál si nic jiného než pokračovat. Byli to jeho přátelé, pojilo ho s nimi v jistém smyslu stejné pouto jako se Searsem, jak o tom před chvílí přemítal, a začínal si uvědomovat, že se o ně bojí. Když tam tak seděli a tázavě na něj hleděli, jako by si všichni mysleli, že jim nehrozí nic horšího než pár zlých snů a vyprávění strašidelných historek dvakrát týdně, připadali mu strašně zranitelní. Věřili v sílu poznání. On však viděl,

jak Johnu Jaffreymu přeběhl po čele temný mrak vržený stínítkem lampy a pomyslel si: *John umírá*. Existuje druh poznání, s nímž se navzdory všem svým historkám nikdy nesetkali. Když mu ta myšlenka bleskla pečlivě pěstěnou hlavou, přepadl ho pocit, že důsledky onoho poznání číhají kdesi venku v prvních náznacích přicházející zimy a pomalu se k nim blíží.

„Už jsme rozhodli, Ricky,“ řekl Sears. „Bude to tak nejlepší. Nemůžeme se dál dusit ve vlastní štávě.“ Pak se rozhlédl po kroužku přítomných, v duchu si zamnul ruce a dodal: „Tak to bychom měli. Takže kdo je dneska na tapetě, jak to vyjádřil Lewis?“

V Rickym Hawthornovi náhle hrklo a z minulosti se vynořila tak svěží a ucelená vzpomínka, že měl najednou o čem vyprávět, ačkoli si nic nepřichystal a myslel si, že bude muset předat štafetu někomu jinému. Teď mu však v hlavě jasně zářilo osmnáct hodin z roku 1945, a tak řekl: „No, asi já.“

2

Když se zbylí dva rozloučili, Ricky zůstal sedět s tím, že do zimy vůbec nespěchá. „Vlije ti to krev do tváří,“ řekl Lewis, ale doktor Jaffrey jen přikývl – na říjen bylo opravdu nezvykle chladno, klidně by mohlo začít sněžit. Zatímco Sears odešel pro další pití, Ricky seděl sám v knihovně a slyšel z ulice startér Lewisova auta. Lewis měl morgana, kterého si před pěti lety dovezl z Anglie. Byl to jediný sportovní vůz, který se Rickymu opravdu líbil. Plátěná střecha však za podobných studených večerů neposkytovala příliš velkou ochranu, a navíc se zdálo, že Lewis má velké problémy nastartovat. *Teď*. Už málem naskočil. V téhle zimě člověk opravdu potřeboval něco většího, než byl Lewisův malý morgan. Chudák John zmrzne, než ho Lewis odveze k jeho velkému domu na Montgomeryho ulici sedm bloků odsud. Milly Sheehanová bude sedět v potměšlé čekárně a udržovat se ve střehu, aby mohla hned po zachrštění klíče v zámku vyskočit, pomoci mu z kabátu a nalít do něj trochu horké čokolády. Zatímco Ricky seděl a poslouchal, motor morganu

konečně zakašlal a ožil. Ricky je slyšel odjíždět a představoval si, jak si Lewis poklepává na klobouk, usmívá se na Johna a povídá: „*Neříkal* jsem, že tenhle krasavec ti ještě ukáže?“ Až Johna vysadí, vyrazí z města po silnici 17 do lesů, kde si po návratu koupil dům. Ať už se Lewis ve Španělsku zabýval čímkoli, vydělal spoustu peněz. Rickyho vlastní dům se nacházel doslova za rohem, ani ne pět minut chůze. Za starých časů chodili se Searsem do kanceláře každý den pěšky. Za teplého počasí to občas dělávají i dnes. Stella jim říkala „Pat a Patachon“. Mířila tím spíš na Searse než na něj – neměla Searse nikdy příliš v lásce. Tato skrytá averze jí však nijak nebránila v pokusech ho trochu ovládat. Bylo jasné, že Stella ho s horkou čokoládou doma čekat nebude. Určitě už šla dávno spát a nechala rozsvícené jen světlo v chodbě nahoře. Zastávala názor, že když si bez ní chce užívat u kamarádů, ať si po návratu domů klopytá po tmě a natluče si kolena o moderní nábytek ze skla a chromu, který kvůli ní koupil.

Sears se vrátil do pokoje se dvěma skleničkami v rukou a čerstvě zapáleným doutníkem v ústech. „Searsi, tobě jedinému se můžu přiznat, že někdy lituju, že jsem se oženil.“

„Ještě řekni, že mi závidíš,“ kontroval Sears. „Jsem starý, tlustý a unavený.“

„Nejsi ani jedno,“ odpověděl a přijal nabízenou sklenku, „jen si můžeš dovolit luxus tvářit se, že ano.“

„No ale ty jsi vyhrál v loterii,“ řekl Sears. „Nikomus bys neřekl to, co mně, protože by to nikdo nepochopil. Stella je přece vyhlášená kráska. A kdybys to řekl jí, vzala by tě po palici.“ Klesl do křesla, v němž seděl předtím, natáhl si nohy a překřížil je v kotnících. „Strčila by tě do bedny, během pěti vteřin by tě pohřbila a pak by utekla s namakaným čtyřicátníkem vonícím mořskou vodou a pomádou. Mně to říct můžeš, protože...“ Sears se odmlčel a Ricky se bál, že řekne: *Taky někdy lituju, že ses oženil.* „Protože jsem *hors de combat*, nebo *hors commerce*?“

Když Ricky se skleničkou v ruce naslouchal svému společníkovi, bezděčně pomyslel na Johna Jaffreyho a Lewise Benedikta, kteří rychle ujížděli k domovu, i na svůj čekající nově zařízený

dům. Přemítal, jakým žijí usedlým životem a jak moc podlehli pohodlnému stereotypu. „Tak která je to možnost?“ zeptal se Sears a on odpověděl: „No, v tvém případě určitě *hors de combat*.“ Usmál se a naléhavě si uvědomil, jak jsou si blízko. Vzpomněl si na svá předchozí slova, že *každá změna je vždycky k horšímu*, a napadlo ho: *Je to pravda, Bůh s námi*. Ricky měl najednou pocit, že se svými starými přáteli sedí v neviditelném křehkém letadle visícím vysoko na temné obloze.

„Víš o tvých zlých snech Stella?“ zeptal se Sears.

„No, nevěděl jsem, že je máš taky,“ odpověděl Ricky lehkým tónem, jako by šlo o vtip.

„Neviděl jsem důvod o tom mluvit.“

„Jak dlouho už to trvá?“

Sears se zabořil do opěradla. „A u tebe?“

„Rok.“

„U mě taky. Rok. A předpokládám, že ti dva to mají také tak.“

„Lewis mi připadá v pohodě.“

„Lewise nic nerozhodí. Když Hospodin stvořil Lewise, řekl: ‚Dám ti hezkou tvář, dobré zdraví a vyrovnanou povahu, ale protože svět není dokonalý, s inteligencí budu trochu šetřit.‘ Zbohatl, protože se mu líbily španělské rybářské vesničky, ne proto, že by věděl, co se z nich stane.“

Ricky to ponechal bez komentáře – Sears takto Lewise charakterizoval často. „Začalo to po Edwardově smrti?“

Sears pokýval mohutnou hlavou.

„Co se Edwardovi podle tebe stalo?“

Sears pokrčil rameny. Všichni si tu otázku položili už mockrát. „Nevím o nic víc než ty, ale to je ti určitě jasné.“

„Myslíš si, že když to zjistíme, bude nám líp?“

„Proboha, co je to za otázku? Ani na tohle ti nedokážu odpovědět, Ricky.“

„No, já ne. Myslím, že se nám stane něco strašného. Myslím, že když toho mladého Wanderleyho pozvete, přivoláte na nás neštěstí.“

„Pověř,“ zabručel Sears. „Nesmysl. Myslím, že něco strašného se nám už stalo, a mladý Wanderley by nám to mohl pomoci objasnit.“

„Četl jsi jeho knihu?“

„Tu druhou? Díval jsem se do ní.“

Jinými slovy přiznal, že ji četl.

„Cos na ni říkal?“

„V rámci žánru celkem ujde. Je napsaná líp než většina podobných knížek. Najde se tam pár pěkných slovních obrátů, i zápletka je poměrně dobře vystavěná.“

„Ale pokud jde o jeho postřehy..“

„Snad nás hned neodmítne jako bandu starých bláznů. To je hlavní.“

„Kéž by to udělal,“ zabědoval nahlas Ricky. „Nechci, aby se nám někdo vrtal v životě. Chci, aby všechno pokračovalo tak jako doteď.“

„Možná se bude v něčem vrtat, jak říkáš, a nakonec nás přesvědčí, že se děsíme zbytečně. Pak se snad Jaffrey přestane užírat kvůli tomu zatracenému večírku. Trval na něm jen proto, že se chtěl setkat s tou nemožnou herečkou. S tou Moorovou.“

„Často na ten večírek myslím,“ řekl Ricky. „Snažím se rozpomenout, jestli jsem ji ten večer viděl.“

„Já ano,“ řekl Sears. „Mluvila se Stellou.“

„To říkají všichni. Všichni ji viděli mluvit s mojí ženou. Ale kam šla potom?“

„Začínáš být jako John. Počkejme na mladého Wanderleyho. Potřebujeme nový pohled.“

„Myslím, že toho budeme litovat,“ zkusil to Ricky ještě jednou. „Zničí nás to. Budeme jako zvíře, co se kouše do vlastního ocasu. Musíme to hodit za hlavu.“

„Je rozhodnuto. Nedělej z toho drama.“

A bylo to. Sears se nedal zviklat. Ricky se ho tedy zeptal na další věc, kterou měl na srdci. „Když na tebe při těch našich večerech přijde řada, vždycky dopředu víš, co budeš vyprávět?“

Sears na něj upřel své jasné a dokonale modré oči. „Proč?“

„Protože já to nevím. Aspoň většinou. Prostě sedím a čekám, až mě něco napadne, jako dneska večer. Máš to taky tak?“

„Často. Ale to nic nedokazuje.“

„Mají to tak i ostatní?“

„Možná, co já vím. Hele, Ricky, už si chci odpočinout a ty bys měl jít domů. Stella na tebe určitě čeká.“

Nepoznal, jestli to Sears myslí ironicky. Dotkl se svého motýlka. Motýlek patřil k jeho životu stejně jako Klub gentlemanů, který Stella se skřípěním zubů tolerovala. „Odkud se ty historky berou?“

„Z našich vzpomínek,“ odpověděl Sears. „Nebo jestli chceš, z našeho freudovského nevědomí. No tak. Už mě netrap. Než půjdu spát, musím umýt všechny sklenice.“

„Ještě jednou bych tě chtěl požádat...“

„O co zase?“

„... abys Edwardovu synovci nepsal.“ Ricky vstal. Srdce měl až v krku.

„Ty se nevzdáš, vid? Jistě, požádat mě můžeš, ale až se znovu sejdeme, už ten dopis bude mít. Myslím, že to tak bude nejlepší.“

Ricky se zatvářil kysele a Sears řekl: „Vytrvalý, ale ne agresivní.“ Jako by slyšel svoji ženu. Pak však Sears dodal něco, co ho zaskočilo: „To je pěkná vlastnost, Ricky.“

U dveří mu Sears podržel kabát a on vsunul paže do rukávů. „Přišlo mi, že John dneska vypadá ještě hůř než jindy,“ poznamenal Ricky. Sears otevřel vstupní dveře do temné noci ozářené pouliční lampou před domem. Oranžové světlo dopadalo na krátký mrtvý trávník a úzký chodník, obojí poseté spadáním listím. Po černé obloze pluly velké temné mraky. Bylo to jako v zimě. „John umírá,“ potvrdil Sears nevzrušeně Rickyho obavy. „Uvidíme se v práci. Pozdravuj Stellu.“

Když se za ním zavřely dveře, už se v chladném nočním vzduchu začínal třást jako věchýtek.

1

Většinu dní trávili společně v kanceláři, ale Ricky ctil tradici a s otázkou, která mu už dva týdny vrtala hlavou, počkal až do setkání u doktora Jaffreyho. „Poslal jsi ten dopis?“

„Jistě. Říkal jsem ti to.“

„Cos mu napsal?“

„To, na čem jsme se dohodli. Zmínil jsem se i o domě a vyjádřil naději, že ho neprodá, dokud si ho neprohlédne. Všechny Edwardovy věci tam samozřejmě pořád jsou, včetně jeho nahrávek. Jestli jsme neměli odvahu si je poslechnout, on ji snad najde.“

Stáli hned za dveřmi obývacích prostor Johna Jaffreyho stranou od zbylých dvou. John s Lewisem seděli ve viktoriánských křeslech v rohu nejbližšího pokoje a bavili se s doktorovou hospodyní Milly Sheehanovou, která seděla na stoličce před nimi a držela květinový táč s nápoji.

Milly, stejně jako Rickyho manželka, nelibě nesla, že ji vylučují ze schůzek Klubu gentlemanů, na rozdíl od Stelly Hawthornové se však neustále pohybovala někde poblíž a co chvíli přinášela misky s kostkami ledu, sendviče nebo kávu. Searse štvala skoro stejně jako neodbytná moucha narážející do okna. Milly byla ale v mnoha ohledech lepší než Stella Hawthornová – méně náročná, méně ctizádostivá. A rozhodně se o Johna starala: Sears uznával ženy, které pomáhaly jeho přátelům. Nezodpovězenou otázkou pro něj bylo, jestli se Stella stará o Rickyho.

Teď se Sears podíval na člověka, kterého mu osud postavil blíž než kohokoli jiného na světě, a uznal, že se z předchozí otázky vyvlékl. Rickyho povislý podbradek byl napjatý netrpělivostí. „No dobře,“ řekl. „Napsal jsem mu, že nejsme spokojení s tím, co víme o smrti jeho strýce. O slečně Galliové jsem se nezmínil.“

„Aspoň že tak,“ utrousil Ricky a vykročil pokojem k ostatním. Milly vstala, ale Ricky se usmál a mávl na ni, aby se vrátila na stoličku. Ricky byl rozený gentleman a podle toho se k ženám

choval. Křeslo stálo necelý metr od něj, ale neposadil se, dokud ho Milly nevyzvala.

Sears odpoutal zrak od Rického a rozhlédl se po dobře známém obývacím pokoji v prvním patře. Celé přízemí domu si John Jaffrey zařídil jako ordinaci – čekárny, vyšetřovny, lékárnu. Další dvě malé místnosti sloužily jako Millyin byt. Zbytek života John trávil tady nahoře, kde dříve bývaly jen ložnice. Sears znal interiér domu Johna Jaffreyho nejméně šedesát let: v dětství bydlel o dva domy dál na druhé straně ulice. Tedy, stála tam budova, kterou vždycky považoval za domov a kam se vracel z internátní školy a později z Cambridge. Tehdy Jaffreyho dům vlastnili nějakí Fredericksonovi, a ti měli dvě děti mnohem mladší než Sears. Pan Frederickson byl obchodník s obilím, vychytralý horal a ochmelka s rudými vlasy a ještě rudějším obličejem, který někdy záhadně přecházel až do fialova. Měl tu nejatraktivnější ženu, jakou kdy mladý Sears viděl. Byla vysoká, měla dlouhé vlnité vlasy na pomezí hnědé a kaštanové barvy, koketní exotickou tvář a velká ňadra. Právě ta mladého Searse fascinovala nejvíc. Kdykoli s Violou Fredericksonovou mluvil, měl co dělat, aby se jí díval do očí.

Když se v létě vrátil domů z internátní školy, mezi výlety na venkov jim hlídal děti. Fredericksonovi si nemohli dovolit chůvu na plný úvazek, ačkoliv u nich bydlela jedna dívka z Kotliny, která jim dělala kuchařku a služebnou. Frederickson se možná bavil tím, že mu syny hlídá syn profesora Jamese. Sears se zase bavil jinými věcmi. Měl chlapce rád a užíval si, že k němu vzhlíželi podobně jako mladší spolužáci ve škole. A když kluci usnuli, rád slídl po domě a byl zvědavý, co všechno tam najde. Svůj první kondom v životě uviděl v zásuvce prádelníku Abela Fredericksona. Věděl, že by do ložnic vstupovat neměl, ale nedokázal odolat. Jednou v noci otevřel stůl Violy Fredericksonové a našel tam její fotku – vypadala neskutečně svůdně, exoticky a vášnivě, dokonalá ikona nepoznaného druhého pohlaví. Díval se, jak se jí ňadra derou z halenky, a představoval si jejich tíhu a plnost. Penis mu ztvrdl jako kámen: bylo to poprvé, kdy se ho zmocnila takto silná sexuální touha. Zasténal, sevřel si rozkrok, odvrátil se od fotografie a na prádelníku si všiml

její složené halenky. Neubráníl se a pohladil látku. V duchu viděl, jak se blůzka boulí a obepíná její tělo, jen si sáhnout. Rozepnul si kalhoty a vytáhl úd. Položil ho na halenku a tou částí mozku stále schopnou uvažování si pomyslel, že ho k tomu nutí *on*. To *on* ho nutí tlačit naběhlý žalud do měkkého polštáře jejích ňader. Zasténal, dvakrát se prohnul v zádech a pak ve slastné křeči explodoval. Koule jako by mu stiskl svěrák. Hned nato se strašlivě zastyděl. Sroloval blůzku do brašny s knihami, vydal se domů oklikou, cestou zabalil do poskvrněné látky kámen a hodil ji do řeky. O ukradené halence se mu nikdo ani slovem nezmínil, ale děti už mu nikdy nesvěřili.

Okny za hlavou Rickyho Hawthorna viděl pouliční lampu osvětlující první patro domu, který koupila Eva Galliová poté, co z nějakého rozmaru nebo náhlého popudu přijela do Milburnu. Většinu času dokázal na Evu Galliovou a na místo, kde bydlela, zapomenout. Teď na ni však musel myslet – její dům, jenž zážil za okny, se nedal přehlédnout, a navíc mu ji připomněla trapná scéna, kterou si právě vybavil.

Možná jsem měl z Milburnu vypadnout, když to ještě šlo, napadlo ho: ložnice, kde přesně před rokem zemřel Edward Wanderley, byla přímo nad ním. Na základě nevyřčené dohody se nikdo z nich nezmínil, že se tu shodou okolností setkali v den výročí přítelovy smrti. Hlavou se mu mihla předzvěst zkázy, kterou pocítoval Ricky Hawthorne, ale hned se v duchu okřikl: Ty starý blázne, pořád máš výčitky svědomí kvůli té halence. Cha!

2

„Dneska večer jsem na řadě já,“ řekl Sears a co nejpohodlněji se uvelebil v Jaffreyho největším křesle tak, aby byl odvrácený od bývalého domu Galliové. „Chtěl bych vám vyprávět o jistých událostech, které jsem zažil v mládí, když jsem experimentoval s učitelským povoláním na venkově v okolí Elmiry. Říkám experimentoval, protože ani tehdy na začátku svého prvního školního roku jsem si nemyslel, že bych byl pro tohle povolání předurčený. Podepsal jsem smlouvu

na dva roky s tím, že když budu chtít odejít, nemůžou mě tam držet násilím. No a tam se mi stala jedna z nejstrašnějších věcí v životě, anebo se nestala a já si všechno vymyslel, ale každopádně mě to tak vyděsilo, že jsem tam nakonec nemohl zůstat. Je to ta nejděsivější historka, jakou znám, a padesát let jsem si ji nechával jen pro sebe.“

Víte, jaké měli tenkrát kantoři povinnosti. Nebyla to žádná městská škola, a už vůbec ne internátní – Bůh ví, že jsem měl požádat o práci tam, ale v té době jsem měl spoustu naivních představ. Myslel jsem si, že jsem pravý venkovský Sokrates, který vnáší do divočiny světlo rozumu. Do divočiny! Jak si vzpomínám, krajina kolem Elmiry k ní tenkrát neměla daleko, ale dneska už toho z městečka moc nezbylo. Přímo nad školou vyrostla mimoúrovňová křižovatka. Všechno zmizelo pod betonem. Dřív se to tam jmenovalo Four Forks, jenže to už je pryč. Ale tenkrát, když mě tam zavál vítr z Milburnu, to byla typická malá vesnice, deset nebo dvanáct domů, obchod, pošta, kovář, škola. Všechny stavby vypadaly dost podobně – byly dřevěné a léta je nikdo nenatíral, takže působily trochu šedivě a neutěšeně. Škola byla samozřejmě jednotřídka, jediná učebna pro všech osm ročníků. Když jsem přišel na pohovor, řekli mi, že budu bydlet u Matherových – nabídli nejlevnější nájem a já brzy zjistil proč – a že můj pracovní den začíná v šest hodin. Musel jsem naštípat dříví do školních kamen, rozdělat oheň, zamést podlahu a srovnat knihy, napumpovat vodu, smazat tabule – a taky umýt okna, když bylo potřeba.

V půl osmé přicházeli žáci. Mým úkolem bylo učit všech osm tříd čtení, psaní, matematiku, hudební výchovu, zeměpis, krasopis, dějepis... prostě všechno. Teď bych před takovou vyhlídkou utíkal na míle daleko, ale tehdy jsem měl plnou hlavu Abrahama Lincolna a Marka Hopkinse a nemohl jsem se dočkat, až začnu učit. Celá ta myšlenka mě doslova uchvátila. Byl jsem jako posedlý. Už tenkrát nejspíš městečko umíralo, ale já to neviděl. Vnímал jsem jen tu nádheru – svobodu a nádheru. Možná trochu zašlou, ale stejně.

Víte, já to *nevěděl*. Nedokázal jsem odhadnout, jaká bude většina mých žáků. Nevěděl jsem, že většina učitelů na podobných vesnických školách byli kluci kolem devatenácti let, kteří neměli o moc

širší vzdělání, než předávali dětem. Nevěděl jsem, jak blátivým a nehostinným místem bude Four Forks po většinu roku. Nevěděl jsem, že mi bude věčně kručet v břiše. Ani to, že v rámci svých povinností se budu muset každou volnou neděli hlásit v kostele ve vedlejší vesnici, kam to bylo třináct kilometrů pěšky. Nevěděl jsem, jak to bude drsné.

Začal jsem to zjišťovat hned první večer, když jsem se vydal s kufrem k Matherovým. Charlie Mather býval v městečku poštmistrem, ale když radnici převzali republikáni, dosadili na jeho místo Howarda Hummella a Charlie Mather to nikdy nerozdýchal. Byl věčně mrzutý. Když mě zavedl do místnosti, kde jsem měl bydlet, neušlo mi, že není dokončená – podlaha byla z obyčejných nebroušených prken a strop tvořily jen střešní trámy a tašky. „Dělal jsem to pro dceru,“ sdělil mi Mather. „Zemřela. O jeden hladovej krk míš.“ Místo postele ležela na zemi jen stará odrbaná matrace, přes kterou byla přehozená stará vojenská deka. V zimě by v tom pokoji umrzl snad i Eskymák. Ale všiml jsem si, že je tam stůl a petrolejka, navíc jsem viděl hvězdy, a tak jsem řekl fajn, tady se mi bude líbit, nebo něco v tom smyslu. Mather nevěřicně zavrčel – co taky jiného.

K večeri byly ten den jen brambory a kukuřičná kaše. „Tady se masa nedočkáte,“ oznámil mi Mather, „ledaže byste si ušetřil a koupil si ho sám. Dostávám příspěvek na to, abych vás udržel při životě, ne abych vás vykrmoval.“ Celkově jsem u Matherových jedl maso nanejvýš šestkrát, a to bylo najednou, když mu někdo dal husu, takže jsme ji pak měli každý den, dokud z ní nic nezbylo. Nakonec mi někteří žáci začali nosit sendviče se šunkou a hovězím – jejich rodiče věděli, jaký je Mather skrblick. Sám Mather měl hlavní jídlo v poledne, ale mně dal jasně najevo, že musím trávit polední přestávku ve škole – „dávat doučování a udělovat tresty“.

Oni totiž věřili na rákosku. To jsem zjistil už první den, co jsem tam učil. Říkám *učil*, ale ve skutečnosti jsem je dokázal jen pár hodin udržet v klidu, zapsat si jejich jména a položit jim pár otázek. Nestáčil jsem se divit. Číst uměly jen dvě starší dívky. V matematice sotva zvládali jednoduché sčítání a odčítání a několik z nich nejenže nikdy neslyšelo o cizích zemích, ale jeden dokonce ani nevěřil

v jejich existenci. „Ále, nic takovýho není,“ řekl mi ten desetiletý vychrtlík. „Místo, kde lidi nejsou Američani? Kde se ani nemluví americky?“ Dál už to nevydržel a začal se té absurdní představě tak smát, že jsem uviděl jeho děsivě zčernalé zuby. „A co válka, debile?“ ozval se další žák. „Nikdy jsi neslyšel o Němcích?“ Než jsem stačil zareagovat, první kluk skočil přes stůl a začal toho druhého mlátit. Vypadalo to, jako by ho snad chtěl zabít. Pokusil jsem se je od sebe odtrhnout – všechny holky ječely – a chytil jsem útočníka za ruku. „Má pravdu,“ řekl jsem. „Neměl ti nadávat, ale má pravdu. Němci jsou lidé, kteří žijí v Německu, a světová válka...“ Zarazil jsem se, protože ten kluk na mě vrčel. Byl jako vzteklý pes a já si poprvé uvědomil, že je duševně narušený, možná retardovaný. Neměl daleko k tomu, aby mě kouzl. „A teď se kamarádovi omluv,“ vyzval jsem ho. „To není můj kamarád.“

„Omluv se.“

„Je to pošuk, pane,“ řekl druhý kluk. Byl pobledlý, měl vyděšené oči a počínající monokl. „Neměl jsem mu to říkat.“

Zeptal jsem se prvního chlapce, jak se jmenuje. „Fenny Bate,“ vysoukal ze sebe a z úst mu ukápla slina. Už se uklidňoval. Druhého kluka jsem poslal zpátky do lavice. „Fenny,“ začal jsem, „problém je v tom, že ses mýlíš. Amerika není celý svět, stejně jako New York nejsou celé Spojené státy americké.“ Bylo to na něj příliš složité. Vzal jsem si ho proto dopředu, posadil ho a nakreslil jsem na tabuli mapy. „Tak tohle jsou Spojené státy americké, tohle je Mexiko a tohle je Atlantský oceán...“

Fenny zamračeně kroutil hlavou. „Lži,“ štěkl. „Všechno jsou to lži. Nic takovýho není. Ne a ne a ne!“ S výkřikem strčil do lavice a ta se převrhla. Požádal jsem ho, aby ji zvedl, a když jen zavrtěl hlavou a začal znovu slintat, postavil jsem ji sám. Některé děti zalapaly po dechu. „Takže jsi o mapách a jiných zemích slyšel?“ zeptal jsem se. Přikývl. „Ale jsou to lži.“

„Kdo ti to řekl?“

Zavrtěl hlavou a odmítl odpovědět. Kdyby projevil aspoň náznak rozpaků, myslel bych si, že má tu mylnou informaci od rodičů, ale on byl jen naštvaný a mrzutý.

V poledne si všechny děti vzaly papírové sáčky se svačinou a šly si ji sníst ven na školní dvůr. Bylo by přehnané nazývat to hřištěm, i když vzadu stály rozvrzané houpačky. Nespouštěl jsem oči z Fennyho Batea. Většina dětí si ho nevšimala. Když se trochu vzpamatoval a pokusil se připojit k jedné skupince, ostatní okázale odešli a nechali ho tam stát samotného s rukama v kapsách. Čas od času k němu přistoupila hubená dívka se zplihlými světlými vlasy a něco mu řekla – byla mu dost podobná, a tak mě napadlo, že to bude jeho sestra. Podíval jsem se do seznamu: Constance Bateová, pátá třída. Patřila k tichým žákům.

Když jsem se pak ohlédl po Fennym, všiml jsem si, že na ulici stojí nějaký divný chlap a pozoruje ho přes školní dvůr stejně jako já. Nic netušící Fenny Bate seděl přímo mezi námi. Ten chlap mě z nějakého důvodu děsil. Nebylo to jen tím, že vypadal divně: byl oblečený ve starých otrhaných montérkách, měl rozčuchané černé vlasy, tváře jako ze slonoviny, pohledné rysy a nesmírně mohutné paže a ramena. Šlo o to, jak se na Fennyho Batea díval. Měl divoký výraz. A kromě té divokosti z něj čišela i jakási nespoutaná svoboda – svoboda hlubší než pouhá sebejistota. Připadal mi velice nebezpečný a zdálo se mi, že jsem se přenesl do kraje, kde v mužích a chlapcích dřímají divoké šelmy. Odvrátil jsem pohled, jako bych se zvířecího výrazu toho chlapa lekl, a když jsem se podíval znova, byl pryč.

Můj názor na to místo se potvrdil ještě týž večer, kdy už jsem na chlapa stojícího na silnici úplně zapomněl. Odebral jsem se nahoru do svého studeného pokojíku, abych si udělal přípravy na druhý den. Ve vyšších ročnících bude potřeba zavést násobilku, všem by se hodily alespoň elementární základy zeměpisu... podobné věci se mi honily hlavou, když dovnitř vstoupila Sophronia Matherová. Nejdřív zhasla petrolejku, kterou jsem si svítil. „Ta je na úplnou tmou, ne na večer,“ sdělila mi. „Nemůžeme si dovolit, abyste spotřeboval všechnu petrolej. Naučíte se číst knihy při světle, které vám dává Bůh.“

Zaskočilo mě, že ji vidím u sebe v pokoji. U večere předchozího dne mlčela a podle jejího ztrhaného, nažloutlého obličejce napjatého jako kůže na bubnu by člověk řekl, že mlčení je její druhou

přirozeností. Dávala to jasně najevo. Jak se však ukázalo, mluvit se bála jen před manželem.

„Přišla jsem se na něco zeptat, pane učiteli,“ začala. „Šíří se řeči.“

„Už?“ opáčil jsem.

„Jak člověk začne, tak většinou i skončí. Už se to s ním táhne. Od Mariany Birdwoodové jsem slyšela, že ve svých hodinách trpíte nevhodné chování.“

„To bych neřekl,“ odtušil jsem.

„Její Ethel tvrdí, že ano.“

Nedokázal jsem si ke jménu Ethel Birdwoodová přiřadit žádnou tvář, ale vzpomněl jsem si, že jsem ji vyvolával – byla to jedna ze starších dívek, patnáctiletých. „A co jsem měl podle Ethel Birdwoodové trpět?“

„Jde o Fennyho Batea. Nezmlátil snad jiného kluka? Přímou před vašima očima?“

„Promluvil jsem s ním.“

„*Promluvil?* Mluvení není k ničemu. Proč jste na něj prostě nevzal rákosku?“

„Žádnou nemám,“ odpověděl jsem.

Teď byla opravdu v šoku. „Ale bít je musíte,“ vyhrkla nakonec. „Jinak to nejde. Každý den musíte jednoho nebo dva zmalovat rákoskou. A Fennyho Batea víc než ostatní.“

„Proč zrovna jeho?“

„Protože je zlý.“

„Viděl jsem, že je problémový, pomalý a divoký,“ řekl jsem, „ale nemyslím si, že by byl zlý.“

„Je. A ostatní děti očekávají, že bude dostávat výprask. Jestli nechcete dodržovat naše pravidla, budete muset školu opustit. To, že budete používat rákosku, neočekávají jen děti.“ Otočila se, jako by chtěla odejít. „Říkala jsem si, že vám udělám službu a promluví s vámi dřív, než se manžel dozví, že zanedbáváte své povinnosti. Doufám, že si mou radu vezmete k srdci. Bez bití není učení.“

„Ale v čem je Fenny Bate horší než ostatní?“ zeptal jsem se, jako bych tu hroznou poslední poznámku přeslechl. „Bylo by nespravedlivé trestat chlapce, který potřebuje pomoc.“

„Rákoska mu pomůže nejvíc. On není zlý, on je zlo samo. Měl byste ho nechat trpět, ať hezky mlčí – ať si nevyskakuje! Jen se vám snažím pomoci, pane učiteli. Ta trocha peněz, které z vás máme, se nám hodí.“ Po těch slovech odešla. Ani jsem neměl čas se jí zeptat na toho zvláštního chlapa, kterého jsem to odpoledne viděl.

No, nechtěl jsem jejich místnímu obětnímu beránkovi ještě víc přitěžovat.

(Milly Sheehanová s tváří zkřivenou znechucením odložila popelník, jehož leštění doteď předstírala, podívala se na okno, jestli jsou zatažené závěsy, a vyklouzla ze dveří. Sears se odmlčel a všiml si, že je nechala pootevřené na škvírku.)

3

Když Sears James přerušil své vyprávění, rozmrzele si pomyslel, že Millyino šmírování je měsíc od měsíce neomaleniější. To ještě nevěděl o události, která se to odpoledne odehrála ve městě a všem jim měla ovlivnit život.

Na první pohled nešlo o nic mimořádného – z autobusu na rohu banky a knihovny vystoupila okouzující mladá dáma s hustými tmavými vlasy a rozhlédla se kolem sebe se směsicí uspokojení a nostalgie úspěšné ženy, která se po dlouhých letech vrací do rodného města. Měla dlouhý elegantní kabát, v ruce svírala menší kufr a usmívala se v náhlém závanu zářivého listí. Člověk by při pohledu na ni řekl, že její úspěch je symbolem pomsty. Jako by se sem vrátila jen proto, aby si připomněla, jak daleko to dotáhla – jako by to byla polovina jejího potěšení. Milly Sheehanová, která šla nakoupit doktorovi jídlo, ji uviděla stát na zastávce, když se autobus rozjížděl směrem k Binghamtonu, a na okamžik si pomyslela, že ji zná – stejně jako Stella Hawthornová sedící nad kávou u okna restaurace Village Pump. Když usměvavá brunetka prošla kolem okna, Stella otočila hlavu a sledovala, jak míří na druhou stranu náměstí a stoupá po schodech do hotelu Archer. „Jedna krásná žena pozoruje druhou! Ale u tebe jsem to ještě nikdy neviděl,

Stel,“ prohlásil její společník Harold Sims, docent antropologie na nedaleké vysoké škole.

Nesnášela, když jí někdo říkal „Stel“. „Řekl bys o ní, že je krásná?“ „Lhal bych, kdybych to popíral.“

„No, jestli si i o mně myslíš, že jsem krásná, tak je to asi v pohodě.“ Poněkud strojeně se usmála na Simse, který byl o dvacet let mladší než ona a zamilovaný. Pak znovu stočila pohled k hotelu Archer, kde ta vysoká mladá žena právě vstupovala do dveří a mířila uvnitř.

„Když je to v pohodě, proč tak zíráš?“

„Ále, já jen...“ Stella zavřela ústa. „O nic nejde. Takovou ženskou bys měl pozvat na oběd, a ne starou vykopávku, jako jsem já.“

„Ježíši, to přece nemůžeš myslet vážně,“ ohradil se Sims a pokusil se ji vzít pod stolem za ruku, ona ho však dotykem prstů odstrčila. Stella Hawthornová nikdy neměla ráda, když na ni v restauraci někdo sahal. Nejradši by mu tu pracku urazila.

„Stello, no tak.“

Zpřímá se zadívala do jeho světlehnědých očí a řekla: „Neměl by ses radši vrátit k těm svým roztomilým studentkám?“

Mladá žena mezitím přistoupila k hotelové recepci. Paní Hardieová, jež od manželovy smrti vedla hotel Archer se synem, vyšla z kanceláře a obrátila se k půvabné dívce na druhé straně pultu. „Co si přejete?“ zeptala se a pomyslela si: *Jak ji uchráním před Jimem?*

„Potřebovala bych pokoj s vanou,“ řekla dívka. „Ráda bych se tu zdržela, než si najdu pronájem někde ve městě.“

„Ach, to je hezké,“ řekla paní Hardieová. „Stěhujete se do Milburnu? No, to je opravdu skvělé. Většina mladých odsud dneska hledí jen vypadnout. Jako můj Jim, odnese vám zavazadla nahoru. Pro něj je každý den tady jako vězení. Chtěl by do New Yorku. Nejste náhodou odtamtud?“

„Bydlela jsem tam. Ale část rodiny kdysi žila tady.“

„No, tady máte ceník a knihu hostů,“ řekla paní Hardieová a posunula k ní přes pult cyklostylový papír a velkou knihu vázanou v kůži. „Uvidíte, že je to opravdu příjemný a klidný hotel. Většina lidí u nás bydlí trvale jako v penzionu, ale s hotelovými službami

a bez hlučných nočních flámů.“ Mladá žena pokývala hlavou nad cenami a podepsala se do knihy hostů. „Žádné diskotéky, to ani omylem, a rovnou vám musím říct, že po jedenácté hodině nestrpím na pokoji žádné muže.“

„Dobře,“ řekla dívka a otočila knihu zpět k paní Hardieové, která si přečetla jméno napsané čitelným elegantním písmem: Anna Mostynová, bytem ve West Eighties v New Yorku.

„Výborně,“ zahlaholila paní Hardieová, „člověk neví, jak to v dnešní době dívky berou, ale...“ podívala se do tváře nové příchozí a zarazila ji lhostejnost v jejích velkých modrých očích. Po první bezděčné myšlence *je chladná*, následovala naprosto vědomá úvaha, že tahle dívka si s Jimem bez problémů poradí. „Anna je takové hezké staromódní jméno.“

„Ano.“

Paní Hardieová s jistým znepokojením zazvonila na syna.

„Já jsem vlastně dost staromódní člověk,“ řekla dívka.

„Neříkala jste, že máte u nás ve městě příbuzné?“

„Měla jsem, ale to už je dávno.“

„Já jen, že mi vaše jméno nic neříká.“

„To ani nemůže. Kdysi tu žila jedna moje teta. Jmenovala se Eva Galliová. Ale tu jste nejspíš neznala.“

(Rickyho žena, která seděla v restauraci sama, najednou lusкла prsty a zvolala: „Už stárnu.“ Vzpomněla si, koho jí ta dívka připomněla. Číšník, podle vzhledu nedostudovaný středoškolák, se sklonil nad stolem v rozpacích, jak jí má po chvatném odchodu toho pána předat účet. „Ehm,“ začal. „Běžte pryč, vy hlupáku,“ zpražila ho a uvažovala, proč nedostudovaní středoškoláci vypadají buď jako grázlové, nebo jako fyzici. „Prosím vás, dejte sem ten účet, než omdlíte.“)

Jim Hardie po ní celou cestu po schodech kradmo pokukoval, a jakmile jí otevřel pokoj a položil kufr na zem, řekl: „Doufám, že se tu zdržíte hodně dlouho.“

„Neříkala vaše matka, že to v Milburnu nesnášíte?“

„Teď už tolik ne,“ odušil a upřel na ni pohled, jímž večer předtím na zadním sedadle svého auta uhranul Penny Draegerovou.

„Jak to?“

„No...“ Nevěděl, jak pokračovat tváří v tvář dívce, která se uhranout rozhodně nenechala. „Vždyt víte.“

„Co mám vědět?“

„Hele, chci jen říct, že vypadáte zatraceně dobře, to je všechno. Víte, jak to myslím. Máte styl.“ Rozhodl se být odvážnější, než se cítil. „Ženy, co mají styl, mě vzrušují.“

„Vážně?“

„Jo.“ Přikývl. Nevyznal se v ní. Kdyby byla netýkavka, hned zkraje by ho odpálkovala. Sice mu dovolila, aby se kolem ní motal, netvářila se však zaujatě ani polichoceně – netvářila se dokonce ani pobaveně. Pak ho překvapila tím, v co tajně doufal, a svlékla si kabát. Prsa nic moc, ale nohy měla hezké. Vtom jako by na něj její tělo bez varování zaútočilo – byla to exploze čiré smyslnosti na hony vzdálená předstírané vášni Penny Draegerové a dalších středoškolaček, s nimiž se vyspal, vlna ryzí a neosobní smyslnosti, proti níž byl úplně bezbranný.

„No,“ dodal v zoufalé naději, že ho nepošle pryč, „vsadím se, že jste měla ve městě skvělou práci. Děláte v televizi nebo tak něco?“

„Ne.“

Nervózně se ošil. „No, když teď znám vaši adresu, možná bych se někdy mohl zastavit na kus řeči.“

„Možná. Vy mluvíte?“

„Chá. No, asi už bych se měl vrátit dolů. Víte, musím namontovat na okna vnější skla, tohle studené počasí...“

Posadila se na postel a natáhla paži. Trochu zdráhavě k ní přistoupil. Když se dotkl její ruky, vsunula mu do dlaně úhledně složenou dolarovou bankovku. „Povím vám, co si myslím,“ řekla. „Myslím si, že poslíčci by neměli nosit džíny. Vypadá to neupraveně.“

Zmateně přijal dolar, ani nepoděkoval a prchl.

(Byla to Ann-Veronica Moorová, pomyslela si Stella, ta herečka, co byla u Johna ten večer, kdy zemřel Edward. Stella dovolila vyjukanému číšníkovi, aby jí podržel kožich. Ann-Veronica Moorová, proč bych na ni měla myslet? Viděla jsem ji jen pár minut a ta holka se jí vůbec nepodobá.)

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Duchářský příběh.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.